

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MASŁOWICE
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	15
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	18
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	18
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	18
3. DEMOGRAFIA	19
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	22
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	23
6. GOSPODARKA	23
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE	25
8. EDUKACJA I KULTURA	26
9. OCHRONA ZDROWIA.....	29
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	31
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	33
12. POMOC SPOŁECZNA.....	36
13. BEZROBOCIE	49
14. BEZDOMNOŚĆ.....	53
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	53
16. SYTUACJA DZIECKA.....	58
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	61
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	65
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY.....	66
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS.....	68
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	72
III. PROGRAMOWANIE	85
1. MISJA.....	85
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	86
3. PROGNOZA ZMIAN	103
4. RAMY FINANSOWE.....	105
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA.....	107
6. PROGRAMY I PROJEKTY	108
UWAGI KOŃCOWE.....	108

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych, wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 67 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 78% kobiet i 18% mężczyzn, natomiast 4% uczestników badania nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (28%), 46-55 lat (22%) oraz osoby w wieku 26-35 lat (18%) i 56-65 lat (16%). Znacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 20-25 lat (9%), osoby powyżej 65 lat (3%) oraz osoby poniżej 20 lat (1%), zaś swojej grupy wiekowej nie określiło 3% ankietowanych. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 43%

spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia średniego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (40%), mniej licznie reprezentowani byli respondenci posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe (9%), 1% ankietowanych zadeklarował posiadanie wykształcenia podstawowego, natomiast 7% badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 75% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Masłowice od urodzenia, a 21% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 1 roku do 53 lat, zaś 4% badanych nie określiło czasu przebywania na terenie gminy. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
67	kobiety (78%)	poniżej 20 lat (1%)	od urodzenia (75%)	podstawowe (1%)
		20-25 lat (9%)		zasadnicze zawodowe (9%)
	mężczyźni (18%)	26-35 lat (18%)	od 1 do 53 lat (21%)	średnie (43%)
		36-45 lat (28%)		
		46-55 lat (22%)		wyższe (40%)
	brak deklaracji (4%)	56-65 lat (16%)	brak deklaracji (4%)	
		powyżej 65 lat (3%)		
		brak deklaracji (3%)		

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 65 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 80% kobiet i 20% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowana była grupa osób w wieku 36-45 (26%), a kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku 46-55 (23%) oraz osoby w wieku 26-35 lat (22%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 56-65 lat (14%) i osoby w wieku 20-25 lat (11%). Znacznie mniejszy odsetek wśród respondentów

stanowiły osoby w wieku powyżej 65 lat i osoby w wieku poniżej 20 lat (po 2%). Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
65	kobiety (80%)	poniżej 20 lat (2%)	od urodzenia (66%)	zasadnicze zawodowe (9%)
		20-25 lat (11%)		
		26-35 lat (22%)	od 1 do 47 lat (22%)	średnie (44%)
	36-45 lat (26%)	wyższe (38%)		
	46-55 lat (23%)			
	mężczyźni (20%)	56-65 lat (14%)	brak deklaracji (12%)	brak deklaracji (9%)
		powyżej 65 lat (2%)		

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 1 ankiety wypełnionej przez dyrektora i pedagoga z placówki systemu oświaty funkcjonującej na terenie gminy Masłowice.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

---

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice jest dokumentem skorelowanym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”

- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co

najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,

- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU. Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR

wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 – projekt przygotowany przez Zarząd Województwa Łódzkiego

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Projekt jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego. W dokumencie wskazano trzy cele strategiczne w ramach trzech sfer: gospodarczej – Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka, społecznej – Obywatelskie społeczeństwo równych szans i przestrzennej – Atrakcyjna i dostępna przestrzeń. Założenia polityki społecznej ujęto w ramach wymienionego poniżej celu strategicznego i służących jego osiągnięciu celów operacyjnych:

Cel strategiczny 2.: Obywatelskie społeczeństwo równych szans.

- Cel operacyjny 2.1. Rozwój kapitału społecznego.
- Cel operacyjny 2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.
- Cel operacyjny 2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej 2030 – w trakcie opracowywania

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi w myśl zapisów art. 16 b Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz.1507, 1622, 1690,1818) opracowuje strategię w zakresie polityki społecznej do roku 2030. W ramach przygotowania projektu dokumentu w 2019 r. wykonane zostały prace naukowo-badawcze (badania i analizy) oraz konsultacje eksperckie,

wewnętrzne oraz społeczne z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego. Kluczowe zasady, według których sporządzana jest Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej 2030 to:

Równość i Solidarność: Strategia wspiera tworzenie równych warunków do osiągnięcia wysokiej jakości życia dla różnych grup mieszkańców, odwołując się do solidarności w stosunku do grup osób wykluczonych społecznie lub na to wykluczenie narażonych.

Spójność i Włączenie: Strategia wspiera realizowanie działań nastawionych na włączanie różnych grup ludności do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym czy kulturalnym regionu, prowadząc do osiągnięcia spójności społecznej na obszarze województwa.

Partycypacja i Partnerstwo: Strategia wspiera partycypację wszystkich interesariuszy, a w szczególności mieszkańców i organizacji społecznych, zarówno w realizacji zapisów Strategii, jak i szerzej, w realizacji działań władz publicznych szczebla regionalnego i lokalnego na zasadach partnerskich.

Ochrona przed dyskryminacją i stygmatyzacją: Strategia wspiera przeciwdziałanie dyskryminacji i stygmatyzacji różnych grup mieszkańców z różnych powodów, w tym m.in. płci, wieku, rasy, pochodzenia, statusu materialnego, wyznawanych poglądów, wiary, orientacji seksualnej.

Transparentność działań i procesów: Strategia wspiera transparentność w realizacji działań przez władze szczebla regionalnego i lokalnego, która sprzyja budowaniu zaufania mieszkańców do władz publicznych, co ułatwia realizację zapisów Strategii.

Poszanowanie środowiska: Strategia wspiera realizację działań z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Merytoryczny zakres strategii zorganizowany został wokół przypisanych do celów szczegółowych dokumentu kierunków działania, czyli głównych obszarów interwencji w ramach polityki społecznej. Wyodrębniono następujące kierunki:

Aktywne i silne społeczeństwo:

- kapitał społeczny,
- wsparcie rodziny,
- edukacja,
- kultura.

Standardy i jakość życia:

- ubóstwo oraz ubóstwo energetyczne,
- aktywność zawodowa,
- mieszkalnictwo,
- zdrowy styl życia.

Włączenie społeczno-zawodowe:

- wsparcie osób niepełnosprawnych, w tym z ograniczeniami w codziennym funkcjonowaniu,
- osoby starsze,
- wsparcie osób uzależnionych lub narażonych na uzależnienia i zachowania ryzykowne,
- bezdomność,
- dostępność społeczno-przestrzenna.

Zagadnienia horyzontalne:

- ekonomia społeczna,
- usługi społeczne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Radomszczańskiego na lata 2016-2022

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza niżej przedstawione cele strategiczne i operacyjne, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do złagodzenia lub rozwiązania wielu problemów społecznych oraz zminimalizować skutki szeroko rozumianych kwestii społecznych.

CELSTRATEGICZNY I. Rozwój i doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Cele operacyjne:

1. Wspieranie rodzin wykazujących trudności w wypełnianiu swoich funkcji, w szczególności rodziny wielodzietne, samotnie wychowujących dzieci, rodziny dotknięte problemami uzależnień, przemocy, szeroko rozumianym kryzysem, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
2. Rozwój rodzinnych i tworzenie instytucjonalnych form pieczy zastępczej.
3. Wspieranie istniejących form pieczy zastępczej.
4. Zapewnienie pomocy osobom usamodzielniającym się, opuszczającym rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej, jak i inne instytucje (schroniska dla

nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, domy pomocy społecznej).

CELSTRATEGICZNY II. Doskonalenie warunków do rozwoju integracji społecznej osób niepełnosprawnych i starszych oraz ograniczanie zjawiska ich wykluczenia społecznego.

Cele operacyjne:

1. Tworzenie warunków do poprawy funkcjonowania i przeciwdziałania marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem.
2. Poprawa jakości usług i pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej na rzecz rozwiązywania problemów społecznych osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i dostępie do rehabilitacji.
4. Rozwijanie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności i budowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej i niepełnosprawnej.

CELSTRATEGICZNY III. Ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców powiatu.

Cele operacyjne:

1. Podwyższenie jakości i skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy.
2. Zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy w rodzinie.
3. Monitorowanie zjawiska występowania przemocy w rodzinie.

CELSTRATEGICZNY IV. Ograniczanie zjawisk bezrobocia i ubóstwa.

Cele operacyjne:

1. Skuteczna aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy.
3. Promocja przedsiębiorczości i wspieranie jej rozwoju środkami publicznymi.
4. Rozwijanie współpracy z instytucjami rynku pracy oraz lokalnymi samorządami na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu.

CELSTRATEGICZNY V. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2015-2020

Obowiązująca nadal Strategia Rozwoju Gminy Masłowice jest najważniejszym dokumentem programowym gminy, określa obszary priorytetowe i cele, które umożliwią rozwój społeczno-gospodarczy jej obszaru. W dokumencie wyznaczono cztery obszary strategiczne, które znacząco wpływają na rozwój gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny gminy:

- I EDUKACJA I GOSPODARKA
- II TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA
- III INFRASTRUKURA I ŚRODOWISKO
- IV ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy na następne lata. Mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji założeń, Zespół dokonujący oceny zaproponował ocenę ogólną realizacji strategii na poziomie 4. Uzasadniając przyjętą cenę podkreślono, że działania programowe prowadzone były w całym okresie obowiązywania strategii, a w ich wyniku zrealizowano większość założeń programowych.

Poniżej przedstawiono osiągnięcia w realizacji zaplanowanych działań, działania których nie udało się zrealizować oraz te, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania. Wskazano także problemy i ograniczenia rzutujące na jakość życia mieszkańców i utrudniające skuteczne realizowanie działań w sferze społecznej. Odnotowano również najważniejsze programy i projekty, które zostały zrealizowane.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- zapewniono wszystkim osobom starszym wymagającym opieki dostęp do usług opiekuńczych,
- zabezpieczono osobom bezdomnym schronienie na terenie powiatu, osoby te objęto również pomocą finansową,
- zapewniono wszystkim rodzinom z dziećmi w wieku szkolnym dożywianie w szkole w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- prowadzono działania zapobiegające dysfunkcjom rodzin,

- zapewniono osobom dotkniętym przemocą wsparcie w postaci pracy socjalnej, doradztwa i poradnictwa specjalistycznego,
- informowano osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy,
- osoby wymagające pomocy zostały objęte pracą socjalną i wsparciem finansowym ze środków pomocy społecznej,
- rodziny uprawnione do świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego otrzymują: świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, stypendia, dodatki mieszkaniowe,
- zorganizowano warsztaty kulinarne dla rodzin korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- nie zwiększono w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych,
- nie utworzono Klubu Seniora,
- nie wypracowano systemów wspomagania działań profilaktycznych.

Dostrzegane problemy i ograniczenia rzutuące na jakość życia mieszkańców i utrudniające skuteczne realizowanie działań w sferze społecznej

- brak bezpośredniego dostępu rodzin do specjalistycznych porad,
- bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów,
- częste zmiany uregulowań prawnych w zakresie pomocy rodzinie,
- problemy mieszkaniowe młodych rodzin,
- problemy alkoholowe rodzin;
- degradacja wartości i relacji rodzinnych,
- brak ofert pracy dla bezrobotnych,
- brak lekarzy specjalistów na terenie gminy,
- brak punktu nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie gminy,
- brak komunikacji publicznej na terenie gminy.
- brak świetlic we wszystkich wsiach na terenie gminy,
- brak dziennego domu pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych,

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- dalsza praca na rzecz osób ubogich, bezrobotnych, niepełnosprawnych, starszych;

- wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Najważniejsze programy i projekty, które zostały zrealizowane:

- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020,
- Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”,
- Program „Asystent rodziny 2020”,
- Program „Wspieraj seniora”,
- Realizacja „Karty Dużej Rodziny”,
- Program „Dobry start”,
- Program „Za życiem”,
- Program „Rodzina 500+”.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

---

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Masłowice to [gmina](#) [wiejska](#) położona w południowej części województwa łódzkiego, w obrębie północno-wschodniej części powiatu radomszczańskiego. Zajmuje obszar 116,20 km², co stanowi 8,05% powierzchni powiatu, i jest jedną z czternastu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy graniczy od północy z gminami powiatu piotrkowskiego: Gorzkowice, Łęki Szlacheckie i Ręczno, od wschodu z gminą Przedbórz, od południa z gminą Wielgomłyny, a od zachodu z gminami Kobbiele Wielkie i Kodrąb. Siedziba władz gminy znajduje się w Masłowicach.

W granicach gminy położonych jest 17 sołectw: wieś gminna Masłowice oraz Bartodzieje, Borki, Chełmo, Granice, Huta Przerębska, Kalinki, Kawęczyn, Koconia, Korytno, Kraszewice, Łączkowice, Ochotnik, Przerąb, Strzelce Małe, Tworowice i Wola Przerębska. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Chełmo (448 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Huta Przerębska (75 osób).

Na terenie gminy działa 18 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu, integracją środowisk lokalnych. Wiejska gmina Masłowice, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Bud-Uj Razem”.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Masłowice pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodny położenie geograficzne i komunikacyjne (przy drodze krajowej nr 42) oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe. Duże znaczenie badani przywiązywali również do niskiego poziomu bezrobocia wynikającego z funkcjonowania na terenie gminy przedsiębiorstw produkcyjnych. Wśród atutów wymieniono także wysoki poziom lokalnego systemu oświaty z nowoczesną i dobrze rozwiniętą bazą dydaktyczną oraz

bogaty księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej. Wypełniający ankietę wspomnieli też o dobrej infrastrukturze drogowej, nieskażonym środowisku naturalnym, dbałości o budynki użyteczności publicznej oraz rolniczym charakterze gminy.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiała się kwestia ograniczeń finansowych na rozwój i inwestycje, niewystarczający, w stosunku do potrzeb, budżet gminy oraz nieefektywne pozyskiwanie dotacji unijnych. Za równie istotne kwestie ankietowani uznali problemy komunikacyjne na terenie gminy oraz znaczną odległość od większych ośrodków miejskich.

Za czynniki ograniczające rozwój ankietowani uznali również starzenie się społeczności lokalnej, niewystarczający dostęp do placówek ochrony zdrowia oraz niewielkie zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne. Według niektórych badanych problem stanowi także wciąż niedostateczna liczba miejsc pracy, brak inwestycji proekologicznych oraz niedostosowany do potrzeb mieszkańców czas pracy przedszkola. Ankietowani wspomnieli też o braku wspólnej wizji rozwoju gminy i nieporozumieniach na szczeblu samorządu lokalnego.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną (rozbudowa sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, budowa chodników w sołectwach, modernizacja dróg, wytyczanie ścieżek rowerowych, gazyfikacja).

Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli uruchomienie ośrodka kultury, żłobka, domu seniora i świetlic wiejskich w sołectwach. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano również poprawę dostępu do lekarzy specjalistów, rozszerzenie bazy sportowo-rekreacyjnej, budowę remizy strażackiej w Masłowicach i remont budynków gminnych. Wspomniano także o tworzeniu nowych miejsc pracy, organizowaniu bezpłatnych kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe, jak również wykorzystaniu atrakcyjnych terenów przy rzece Pilicy i rozwoju bazy turystycznej.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina liczyła 4 180 osób, wśród których było 2 127 kobiet, które stanowiły 50,89% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 36 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2017-2019 ogólna liczba mieszkańców gminy ulegała wahaniom. Jeśli chodzi

o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba najstarszych mieszkańców gminy z roku na rok wzrastała, systematycznie malała natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym.

Przyrost naturalny ulegał w analizowanym okresie wahaniom, bowiem w 2017 r. był ujemny, w kolejnym roku analizy liczba urodzeń przewyższyła liczbę zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą dodatnią, zaś w 2019 r. ponownie liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów i przyrost naturalny w gminie był ujemny.

Saldo migracji ludności gminy w analizowanym okresie wahało się i było w latach 2017-2019 stale dodatnie. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	732	764	777
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 549	2 507	2 471
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	897	920	932
ogółem	4 178	4 191	4 180

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń żywych	37	60	46
liczba zgonów	64	58	57
przyrost naturalny	-26	2	-11

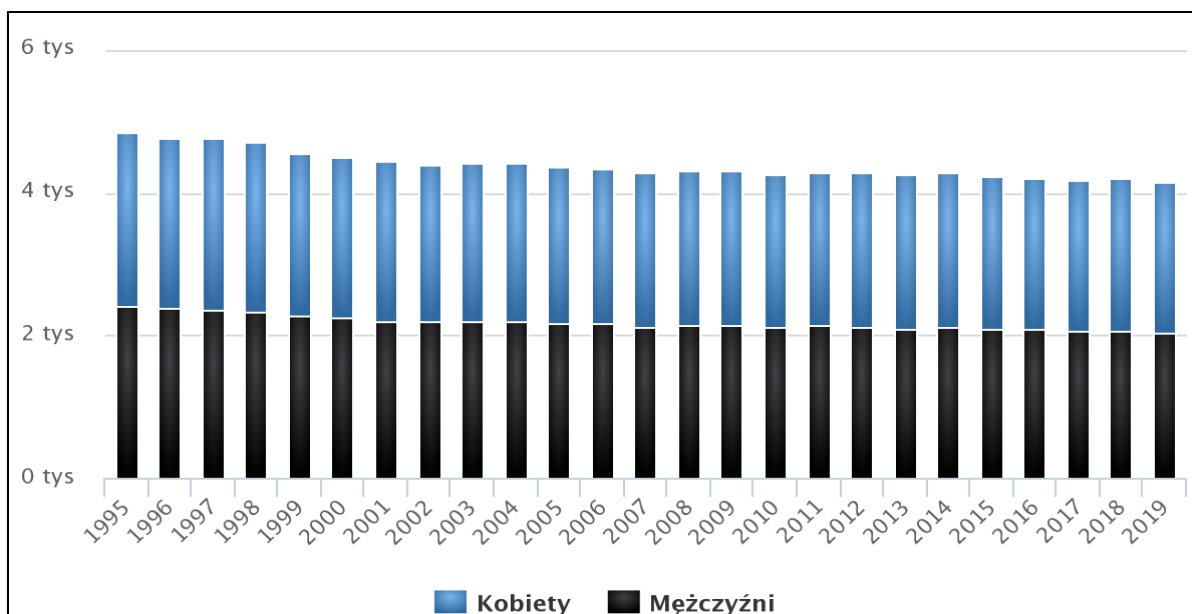
Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba zameldowanych osób spoza gminy	67	95	82
w tym z zagranicy	1	16	5
liczba osób wymeldowanych poza gminę	53	39	39
w tym za granicę	0	0	1
saldo migracji ogółem	14	56	43

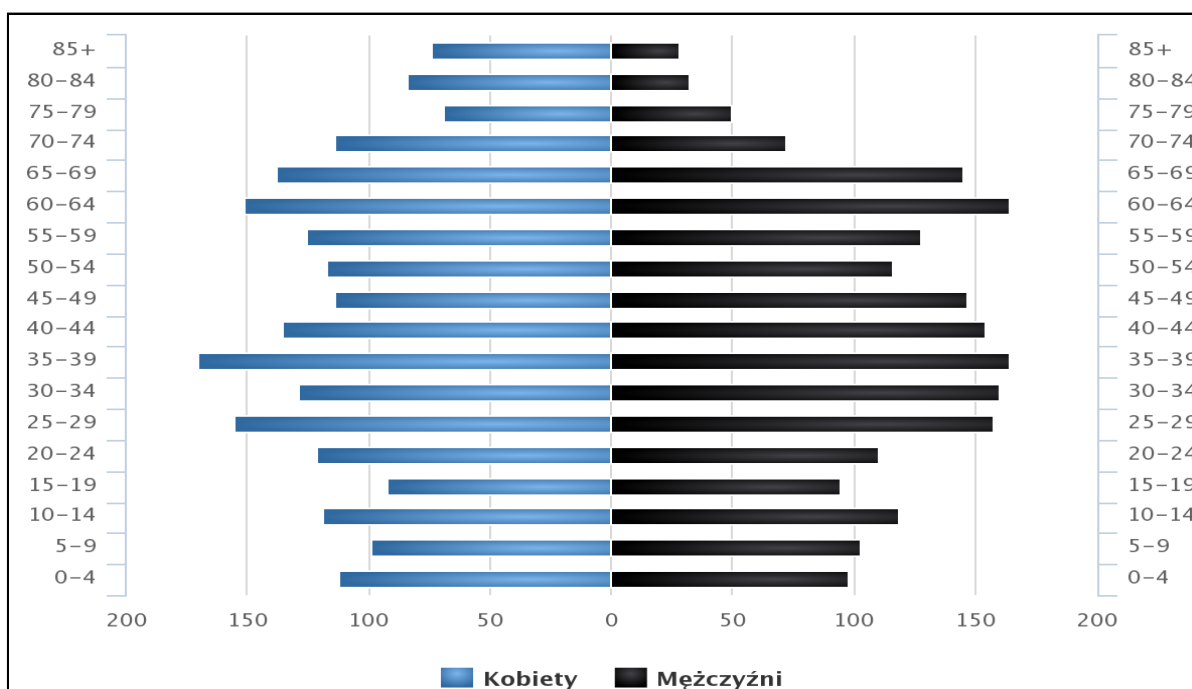
Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Wykres 1. Populacja gminy Masłowice w latach 1995-2019

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 2. Piramida wieku mieszkańców gminy Masłowice w 2019 r.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom infrastruktury w gminie Masłowice jest zróżnicowany i wymaga dalszego rozwoju oraz nakładów inwestycyjnych. Dość dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa – trzy studnie głębinowe (dwie w Przerębie i jedna w Masłowicach), zaopatrują w wodę ponad 75% mieszkańców. Ponadto w ww. miejscowościach zlokalizowane są dwie stacje uzdatniania wody. Z sieci kanalizacyjnej korzysta zaledwie 4% mieszkańców.

Na terenie gminy działa 1 mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w miejscowości Chełmo oraz 136 oczyszczalni przydomowych. W Masłowicach funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Gmina nie posiada dostępu do sieci gazowej. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	84,34
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	3 150
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	0,60
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	185
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	136
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	–
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	0
liczba przyłączy sieci gazowej	0
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	139,0
w tym długość dróg gminnych (w km)	41,6

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Warto dodać, że w ramach działań proekologicznych, gmina Masłowice realizuje projekt „Odnawialne źródła energii w Gminie Masłowice” na dostawę i montaż 103 sztuk instalacji kolektorów słonecznych oraz 74 sztuk instalacji fotowoltaicznych.

5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Masłowice położona jest w odległości ok. 94 km od Łodzi (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa łódzkiego), ok. 30 km od Radomska (siedziby władz powiatu radomszczańskiego), ok. 44 km od Piotrkowa Trybunalskiego, ok. 50 km od Bełchatowa i ok. 70 km od Częstochowy. Posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacji kołowej, odpowiadającej strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym.

Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 139,0 km (w tym drogi gminne 41,6 km). Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 42 (Namysłów – Kluczbork – Praszka – Działoszyn – Radomsko – Przedbórz – Końskie – Skarżysko-Kamienna – Rudnik).

Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczy PKS Radomsko Sp. z o.o.

6. GOSPODARKA

Gmina Masłowice jest gminą o charakterze rolniczym. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy wynosi prawie 76%, zaś lasy stanowią ponad 19% jej terenu. Poza dominującym sektorem niewielkich indywidualnych gospodarstw rolnych gmina rozwija także funkcje produkcyjne (głównie produkcja maszyn rolniczych) oraz handlowo-usługowe. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	11 620
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	8 787
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	2 256
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	556

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Na terenie gminy przeważają gleby średnie i słabe – rędzinowe, wytworzone z węglanowych utworów kredowych i jurajskich, gleby bielcowe i brunatne, wytworzone z piasków i glin oraz gleby pochodzenia organicznego i mineralnego: mady, gleby torfowe, mułowo-torfowe i murszowe. W ogólnej powierzchni gruntów ornych znaczący udział stanowią gleby VIa, IVb i V klasy bonitacyjnej, natomiast gleby klasy II i III występują na niewielkich obszarach. Dominuje uprawa zbóż i ziemniaków oraz hodowla bydła domowego, trzody chlewnej i drobiu.

Na obszarze gminy występują złoża surowców naturalnych – wapienia jurajskiego i węgla brunatnego.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy stale rosła. Dane na temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba podmiotów gospodarczych	103	115	127

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Według danych statystycznych GUS-u w 2019 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw (58). Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były przetwórstwo przemysłowe (36) i budownictwo (36) oraz działalność niesklasyfikowana (24). Na terenie gminy funkcjonuje duży zakład produkujący maszyny rolnicze – Agro-Masz, a w trakcie rozpatrywanego okresu powstały 42 kolejne firmy, wśród nich: Landstal Sp.J., Uni-Tech, P.P.H.U. Marian Dąbrowski oraz Maszyny Rolnicze Iwona Idziak.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2017-2019:

Tabela 9. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019

inwestycje
<p>2017 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa dróg w miejscowościach: Kraszewice, Kawęczyn, Przerąb, Tworowice, Bartodzieje, Korytno, Masłowice, Koconia; • budowa chodnika przy drodze gminnej w Kalinkach i Przerębie; • przebudowa budynku OSP w Chełmie. <p>2018 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa dróg w miejscowościach: Ochotnik, Kraszewice, Granice, Borki, Kolonia Przerąb; • budowa odcinka wodociągu w Korytnie; • budowa oświetlenia ulicznego przy drodze gminnej Granice – Tworowice; • remont budynku OSP w Bartodziejach i Kraszewicach; • termomodernizacja budynku OSP w Granicach; • przebudowa budynku OSP w Korytnie. <p>2019 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa dróg w miejscowościach: Korytno, Koconia, Chełmo, Ochotnik, Kawęczyn, Huta Przerębska – Tworowice; • budowa chodnika przy drodze powiatowej w Przerębie; • przebudowa budynków OSP w Kalinkach i Bartodziejach; • budowa siłowni zewnętrznej w Masłowicach; • budowa odcinka rozdzielczej sieci wodociągowej w Łączkowicach.

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2019 r. gmina Masłowice posiadała w swoich zasobach 17 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 933,20 m², w których zamieszkiwało 36 osób.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego wynosiła 54,89 m². Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2019 r. gmina dysponowała 1 takim lokalem o łącznej powierzchni 32 m². Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Masłowice w latach 2017-2019 zawiera poniższa tabela.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	17	17	17
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	933,20	933,20	933,20
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	36	36	36
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	54,89	54,89	54,89
przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	25,92	25,92	25,92
liczba mieszkań socjalnych	1	1	1
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	32	32	32
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	0	0	0
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m ²)	32	32	32

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie Masłowice tej formy wsparcia udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatki, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	11	10	10
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	21	18	18
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	28 914,81	21 952,00	20 009,00

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

8. EDUKACJA I KULTURA

W gminie Masłowice funkcjonuje 8 placówek systemu oświaty, w tym 5 placówek wychowania przedszkolnego (1 przedszkole oraz 4 oddziały przedszkolne w szkołach) i 1 szkoła podstawowa wraz z 2 filiami. Dane na temat przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	5	121	10
w tym przedszkola	1	61	6
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	4	60	4

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	1+2 filie	386	39
szkoły ponadpodstawowe	–	–	–

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Tabela 14. Wykaz placówek przedszkolnych i oświatowych działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Publiczne Samorządowe Przedszkole w Masłowicach	Masłowice 39, 97-515 Masłowice
2.	Oddziały przedszkolne przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych	Strzelce Małe 33, 97-515 Masłowice
3.	Oddział przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych Szkoła filialna w Kraszewicach	Kraszewice 113, 97-515 Masłowice
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych	Strzelce Małe 33, 97-515 Masłowice
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych Szkoła filialna w Kraszewicach	Kraszewice 113, 97-515 Masłowice
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych Szkoła filialna w Przerębie	Przerąb 61, 97-515 Masłowice

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w Strzelcach Małych. Główną funkcją placówki jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa. Gminna Biblioteka Publiczna zajmuje się także propagowaniem kultury, organizowaniem imprez gminnych, promocją amatorskiego ruchu artystycznego, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami. Pod jej patronatem działa Zespół Ludowy „Kraszewianki”, który kultywuje tradycje ludowe i regionalne poprzez

udział w uroczystościach gminnych, powiatowych i wojewódzkich, takich jak: dożynki, festyny, uroczystości kościelne.

Animatorami życia kulturalnego w gminie są także zlokalizowane we wsiach sołeckich – Korytno i Ochotnik 2 świetlice wiejskie, które pełnią funkcje lokalnych ośrodków kultury i są miejscem wielu imprez kulturalnych i zebrań wiejskich, jak również Ochotnicze Straże Pożarne, które inicjują wydarzenia sportowo-rekreacyjne.

Warto dodać, że na terenie gminy prężnie działa 6 kół gospodyń wiejskich, które zajmują się m.in. kultywowaniem i promowaniem tradycji ludowych oraz udziałem w organizowanych imprezach promujących regionalną kulturę.

Na terenie gminy corocznie organizowane są imprezy okolicznościowe, m.in.: imprezy kulturalno-sportowe, spotkania integracyjne kół gospodyń wiejskich, pikniki rodzinne i festyny, jak również uroczystości z okazji świąt państwowych. Dane na temat funkcjonujących w gminie placówek kultury przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 15. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba pracowników
świetlice	2	2
biblioteki i filie	1	3

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Tabela 16. Wykaz placówek kultury w 2019 r.

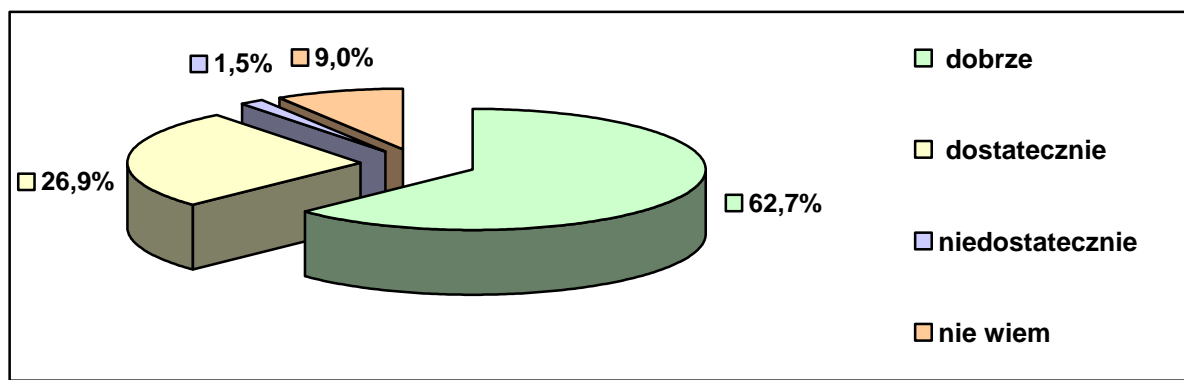
lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzelcach Małych	Strzelce Małe 33a, 97-515 Masłowice
2.	Świetlica wiejska w Korytnie	Korytno, 97-515 Masłowice
3.	Świetlica wiejska w Ochotniku	Ochotnik 99, 97-515 Masłowice

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 62,7% respondentów jest ona dobra, a kolejne 26,9% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Tylko 1,5% badanych uznało ją za niedostateczną. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

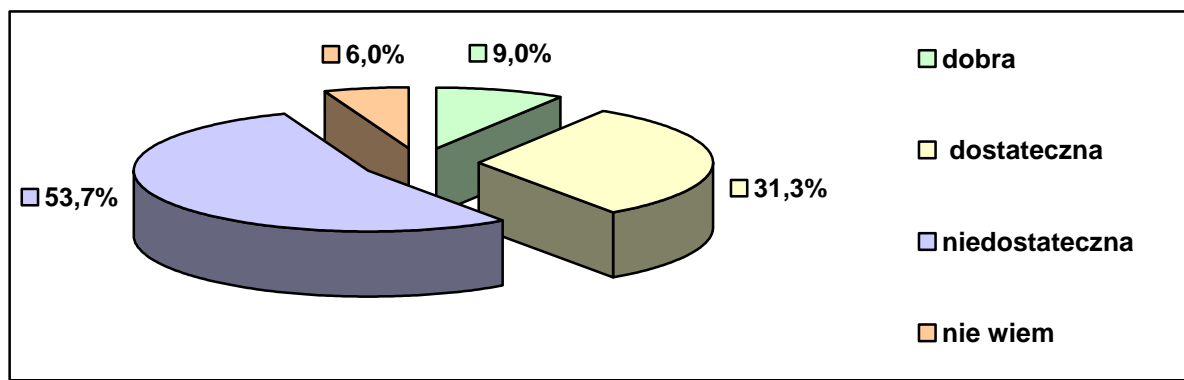

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to większość (61,2%) respondentów stwierdziła, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Odmienną opinię wyraziło 13,4% ankietowanych. Ponad 25% badanych nie było w stanie tej oferty ocenić. Brak żłobka jest problemem dla 39,4% ankietowanych. Wysoki odsetek (34,8%) respondentów nie potrafił wypowiedzieć się jednak w tej kwestii.

Większość (53,7%) ankietowanych negatywnie oceniła obecną ofertę kulturalną w gminie. Przeciwnego zdania było 40,3% badanych. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 6% pytanym. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Masłowice w 2019 r. funkcjonował 1 publiczny zakład opieki zdrowotnej oraz działał 1 punkt apteczny. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 17. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	1
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	0
liczba prywatnych praktyk lekarskich	0
liczba aptek i punktów aptecznych	1

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Gmina Masłowice charakteryzuje się niewystarczającym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług medycznych w większych ośrodkach, jak np. Radomsko, Piotrków Trybunalski, Łódź. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i aptek w gminie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 18. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i aptek w gminie w 2019 r.

lp.	zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie, apteki	adres
1.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Masłowicach	Masłowice 38, 97-515 Masłowice
2.	Punkt apteczny „Dbam o zdrowie”	

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej działających na jej terenie. Poniżej zamieszczono tabele z informacjami o najczęściej występujących schorzeniach wśród osób korzystających z opieki medycznej z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Masłowicach w 2019 r.

Tabela 19. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba przypadków
upośledzenie umysłowe	1
choroba nadciśnieniowa	1
wady rozwojowe inne	1
zaburzenia rozwoju	1

Źródła danych: Sprawozdanie MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Wśród dzieci i młodzieży diagnozowano pojedyncze przypadki upośledzenia umysłowego, choroby nadciśnieniowej, innych wad rozwojowych i zaburzenia rozwoju. U osób dorosłych najczęściej diagnozowano w 2019 r. choroby układu krążenia oraz choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej. Nieco rzadziej były to cukrzyca i przewlekłe choroby układu trawiennego.

Tabela 20. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
nowotwory	22
choroby tarczycy	48
cukrzyca	164
otyłość	5

niedokrwistość	14
choroby obwodowego układu nerwowego	69
choroby układu krążenia	546
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	37
przewlekłe choroby układu trawiennego	104
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	344

Źródła danych: Sprawozdanie MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Masłowicach.

Tabela 21. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2019 r.

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	106
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych (dzieci do 1. roku życia)	21
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	154
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	77

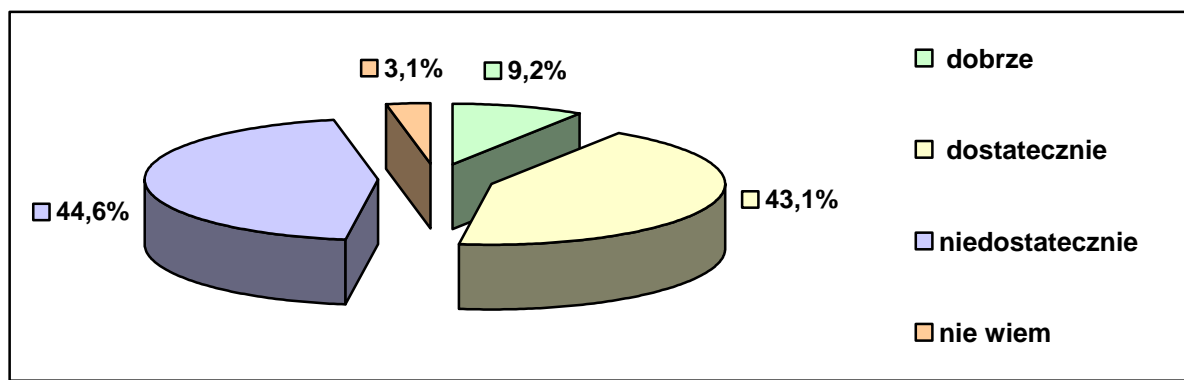
Źródła danych: Sprawozdanie MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

W 2019 r. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Masłowicach poradami profilaktycznymi zostało objętych 106 dzieci do lat 3. Pielęgniarki i położne zrealizowały 21 wizyt profilaktycznych u dzieci do 1. roku życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 154 dzieci i młodzieży, w tym 77 osób zbadano zgodnie z programem badań profilaktycznych.

W ramach działań prozdrowotnych SPZOZ prowadził badania profilaktyczne w zakresie wczesnego wykrywania raka piersi, cukrzycy, hipercholesterolemii i hiperurykemii.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 52% mieszkańców pozytywnie oceniło ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Zdaniem 43,1% ankietowanych jest ona dostateczna, a kolejne 9,2% respondentów stwierdziło, że jest dobra. Jednak 44,6% badanych uznało ją za niedostateczną. Jednoznacznej opinii w tej kwestii nie przedstawiło 3,1% pytanym.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Masłowice służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się następujące obiekty:

- kompleks sportowy w Masłowicach,
- hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Strzelcach Małych,
- hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Przerębie,
- boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Strzelcach Małych,
- siłownia zewnętrzna w Masłowicach,
- place zabaw dla dzieci we wsiach: Strzelce Małe, Koconia, Korytno, Kraszewice, Chełmo, Tworowice, Przerąb, Ochotnik, Borki i Masłowice.

Na terenie gminy Masłowice nie funkcjonują zarejestrowane kluby sportowe. W Publicznej Szkole Podstawowej w Strzelcach Małych działa Szkolny Klub Sportowy. Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 22. Sport i rekreacja w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	15
szkolne kluby sportowe	1

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Gmina Masłowice zajmuje obszar w obrębie mezoregionu Wzgórz Radomszczańskich, a niewielki fragment w jej południowej części należy do Niecki Włoszczowskiej. Oba mezoregiony wchodzi w skład makroregionu Wyżyny Przedborskiej. Urozmaicone ukształtowanie terenu, duże kompleksy leśne, najwyższy szczyt w województwie łódzkim – Góra Chełmo (323 m n.p.m.) oraz doliny rzek Luciąża, Struga i Pilica tworzą zróżnicowany krajobraz. W celu lepszej ochrony wartościowych przyrodniczo obszarów utworzono na terenie gminy m.in.: Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Widawki”, Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu, Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu oraz rezerwat archeologiczno-leśny „Góra Chełmo”.

Walory przyrodniczo-krajoznawcze gminy, wysoki stopień zalesienia oraz dobry stan naturalnego środowiska stanowią o potencjale turystycznym i rekreacyjnym gminy. Korzystne warunki sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki, zwłaszcza ekoturystyki, agroturystyki i turystyki aktywnej (np. kajakarstwa). Przez teren gminy przebiega pieszy Szlak Partyzancki im. majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”.

W Masłowicach oraz innych miejscowościach gminy można znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.:

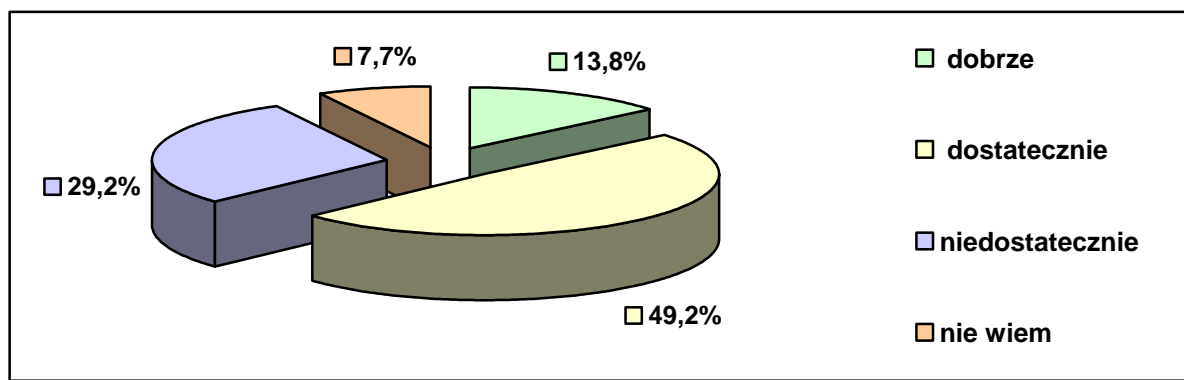
- Chełmo – zespół pałacowy z XVII-XIX w. z parkiem krajobrazowym i mini zoo, kościół parafialny pw. św. Mikołaja z XVI w. z dzwonnica z XVIII w., pozostałości grodziska z X w. otoczonego czterema pierścieniami wałów obronnych;
- Masłowice – zespół dworsko-pałacowy z XVIII w.;
- Przerąb – kościół parafialny pw. św. Rozalii z XIX w., kapliczka z kamienną figurą św. Jana Nepomucena, ruiny zamku;
- Granice – dwór z początku XIX w.

Mimo potencjału turystycznego regionu baza noclegowa i gastronomiczna w gminie nie jest rozwinięta. Na jej terenie nie funkcjonują obiekty noclegowe i agroturystyczne.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż większość mieszkańców docenia podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została pozytywnie oceniona przez 63% badanych. Jednocześnie 29,2% ankietowanych tej opinii nie podziela. Zdania w tej kwestii nie przedstawiło 7,7% respondentów.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Przedborzu, w 2019 r. na terenie gminy Masłowice stwierdzono ogółem 20 przestępstw (o 5 mniej w porównaniu z 2018 r.). Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji – 10 przypadków (o 5 więcej w porównaniu z 2018 r.), przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece – 6 przypadków (o 8 mniej w porównaniu z 2018 r.) oraz przestępstwa przeciwko mieniu – 3 przypadki (o 3 więcej w porównaniu z 2018 r.).

W latach 2018-2019 na terenie gminy nie odnotowano przypadków przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie.

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Przedborzu przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2017 r. policjanci wszczęli 11 takich procedur, w 2018 r. – 3, a w 2019 r. 4 procedury.

Według danych Sądu Rejonowego w Radomsku – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich prowadziły w latach 2017-2019 wobec mieszkańców gminy Masłowice następujące nadzory i dozory kuratorskie:

Tabela 23. Dozory prowadzone w gminie w latach 2017-2019

2017		2018		2019	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
0	0	1	1	5	5
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	0	0	1	1
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	0	0	1	1
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	1	1	0	0
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	0	0	2	2
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	0	0	1	1

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Karnych w Sądzie Rejonowym w Radomsku.

Tabela 24. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2017-2019

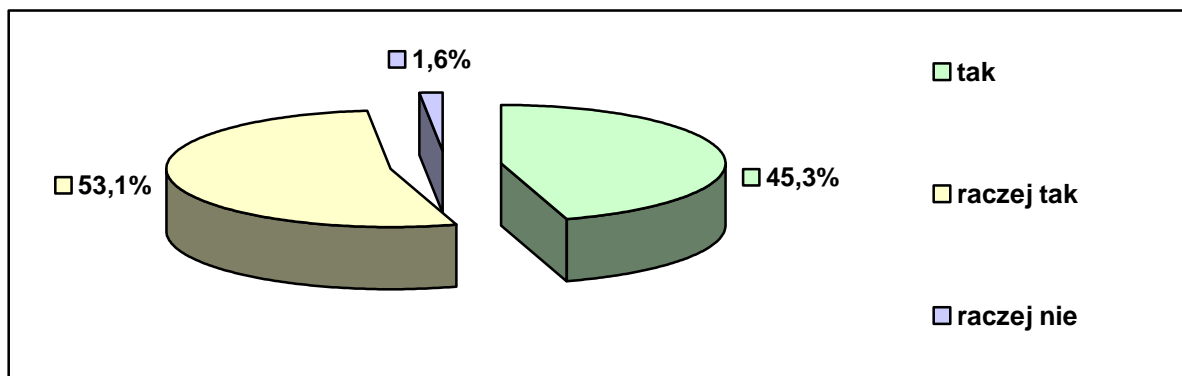
2017		2018		2019	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób

10	30	8	22	8	26
w tym spraw					
w których rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	0	0	0	0
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
10	30	8	22	8	26
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
0		0		0	
którzy prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
0		0		0	

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w Sądzie Rejonowym w Radomsku.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Masłowice pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość (98,4%) ankietowanych stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Przeciwną opinię wyraziło tylko 1,6% badanych.

12. POMOC SPOŁECZNA

W zakres działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach wchodzi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, tj. w szczególności w ramach ustaw o świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy prawo energetyczne.

Z końcem 2019 r. kadre Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 20 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 25. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	3	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	7	2
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	2
pozostali pracownicy	9	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2019 r. w gminie Masłowice wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadło 1 393 mieszkańców. Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych GOPS-u figuruje potrzeba zwiększenia o 2 osoby liczby pracowników wykonujących usługi opiekuńcze, także o 2 osoby pracowników wykonujących specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz o 1 osobę pozostałych pracowników.

Tabela 26. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób	
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	3
	średnie kierunkowe	–	–
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1
		w trakcie realizacji	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–
		w trakcie realizacji	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–
		w trakcie realizacji	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej		2	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny		–	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny		–	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Z końcem 2019 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik ośrodka oraz wszyscy pracownicy socjalni. Dodatkowo kierownik GOPS-u posiadał ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto 2 pracowników socjalnych było zainteresowanych podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie ulegała wahaniom (1 996 019,51 zł w 2017 r., 2 056 987,54 zł w 2018 r. i 2 048 308,80 zł w 2019 r.). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2017-2019 w gminie Masłowice na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 27. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	1 996 019,51	2 056 987,54	2 048 308,80
w tym na świadczenia pomocy społecznej	318 684,31	292 201,08	312 344,19
w tym na świadczenia rodzinne	1 677 335,20	1 764 786,46	1 735 964,61
na zadania własne gminy	91 273,01	86 667,36	78 044,58
na zadania zlecone gminie	1 904 746,50	1 970 320,18	1 970 264,22

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływała na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc oraz na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 28. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	317	255	239
liczba rodzin	207	174	163
liczba osób w rodzinach	578	451	427
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	13,83%	10,76%	10,22%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 systematycznie malała (z 578 w 2017 r. do 427 w 2019 r.). Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2019 r.

Tabela 29. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat	129
18-25 lat	4
26-35 lat	8
36-45 lat	34
46-55 lat	38
56-65 lat	14
66 lat i więcej	12
razem	239

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Tabela 30. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	5

pracuje dorywczo	12
nie pracuje	45
studiuje	1
uczy się	1
na rencie	15
na emeryturze	25
na zasiłku dla bezrobotnych	15
bezrobotny bez prawa do zasiłku	30

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2019 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	9	9	6	12	11	6
bezdolność	4	2	2	4	2	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	39	12	32	214	40	165
bezrobocie	62	49	45	181	145	121
niepełnosprawność	44	46	48	115	95	94
długotrwała lub ciężka choroba	71	58	51	147	113	91
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	3	1	4	5	1	11
w tym rodziny niepełne	0	1	2	0	7	3
w tym rodziny wielodzietne	0	0	2	0	0	8
przemoc w rodzinie	0	1	0	0	3	0
alkoholizm	0	0	0	0	0	0
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	0	1	0	0
zdarzenie losowe	3	1	1	9	1	1
klęska żywiołowa lub ekologiczna	1	0	0	4	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

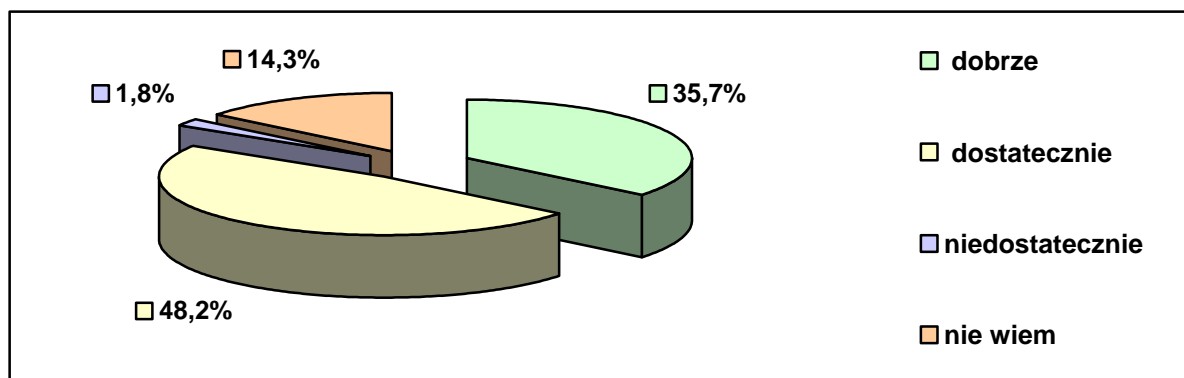
Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 były długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie. W obu przypadkach

na przestrzeni rozpatrywanego okresu nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były niepełnosprawność oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Liczba rodzin w przypadku niepełnosprawności stale rosła, natomiast w przypadku potrzeby ochrony macierzyństwa ulegała znaczącym wahaniom.

W mniejszym zakresie pomoc społeczną w gminie Masłowice przyznawano ze względu na utrzymujące się na zbliżonym poziomie pod względem liczby rodzin ubóstwo oraz bezdomność, a także wahającą się pod względem liczby rodzin bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Znacznie rzadziej, bowiem odnotowano tylko pojedyncze przypadki, pomoc społeczna trafiała do rodzin, które wymagały takiego wsparcia z powodu zdarzeń losowych, przemocy w rodzinie, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego i klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Zdecydowana większość ankietowanych pozytywnie oceniła te działania. Zdaniem 48,2% badanych są one dostateczne, z kolei 35,7% ankietowanych przyznało, że są dobre. Tylko 1,8% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 14,3% respondentów. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę

udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	108	92	88	105	92	88	210	170	173
rzeczowa	215	169	156	126	101	93	451	342	317
praca socjalna	X	X	X	76	86	45	150	162	91
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	3	2	2	3	2	2	3	2	2
usługi opiekuńcze	33	29	25	33	29	25	33	34	30
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	8	7	8	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2017-2019 na terenie gminy Masłowice najwięcej rodzin korzystało z pomocy rzeczowej, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, a w następnej kolejności ze wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków. W nieco mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano pomoc w formie pracy socjalnej. W przypadku zarówno świadczeń rzeczowych jak i pomocy finansowej liczba rodzin, którym przyznano pomoc, systematycznie spadała w trakcie rozpatrywanego okresu, natomiast w przypadku pracy socjalnej liczba rodzin ulegała wahaniom.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2017 r. zawarto 1 kontrakt, w 2018 r. kontraktów socjalnych w gminie Masłowice nie zawierano, natomiast w 2019 r. zawarto 10 kontraktów socjalnych.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego, po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2019 r. 6 rodzin dysfunkcyjnych, w których wychowywało się 13 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 33. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	8	4	6
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	7	8	13
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	21	24	26
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	27 897	22 020	20 667

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 34. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	1	1	1
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	8	7	8

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,

3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Masłowice zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 35. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	40	34	176
liczba rodzin objętych wsparciem	8	8	88
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	24	21	21

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Masłowicach przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2017-2019 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano wahała się, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne w latach 2018-2019 wzrosła w stosunku do 2017 r. i utrzymywała się na stałym poziomie. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 36. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1 565 275,20	1 607 946,46	1 597 923,74
liczba osób, którym przyznano świadczenie	660	840	840

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	4 996	4 630	3 938
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	13	23	17
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	127	105	78
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	203	203	119
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	227	240	222
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku	306	288	236

szkolnego			
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	569	481	456
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	753	721	625
zasiłek pielęgnacyjny	1 158	1 185	1 191
świadczenie pielęgnacyjne	222	236	247
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	36	44	46
świadczenie rodzicielskie	82	122	138
zasiłek dla opiekuna	44	36	36
razem	8 736	8 314	7 349

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W latach 2017-2019 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2017-2019 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Nieco niższa była liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu samotnego wychowania dziecka.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach realizował Program Rodzina 500+. W 2019 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **3 634 126,10**. W grudniu 2019 r. ustalone prawo do świadczenia miało 439 rodzin.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Masłowice przyznano 2 takie świadczenia w 2018 r.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 331 rodzin i objęło łącznie 505 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 151 500,00 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 180 dzieci i 125 osób dorosłych w 2017 r. oraz 138 dzieci i 115 osób dorosłych w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 129 dzieci i 104 osoby dorosłe w 2019 r.

Ponadto GOPS – w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W 2019 r. do programu zakwalifikowano 344 osoby (112 rodzin) spełniające kryteria. We współpracy z Bankiem Żywności rozdysponowano nieodpłatnie 17 ton żywności.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Radomsku organizował prace interwencyjne, będące formą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2019 r. do wykonywania prac interwencyjnych skierowano 3 osoby, które zatrudniono jako opiekunów osób starszych.

W ramach wsparcia rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze GOPS w Masłowicach we współpracy z PCPR-em w Radomsku zapewnił pobyt na bezpłatnych koloniach dla 4 dzieci z terenu gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	30	26	26
liczba przyznanych świadczeń	287	379	341
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	112 060	156 840	138 040

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach na terenie gminy funkcjonują 2 świetlice wiejskie w miejscowościach Korytno i Ochotnik.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy innych jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat osób objętych przez nie wsparciem w 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji	liczba osób z gminy objętych wsparciem
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Piastowska 21, 97-500 Radomsko	29
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Przedborska 39/41, 97-500 Radomsko	b.d.

3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Piastowska 21, 97-500 Radomsko	138
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomsku	ul. Tysiąclecia 2, 97-500 Radomsko	145
5.	Sąd Rejonowy w Radomsku	ul. Tysiąclecia 3, 97-500 Radomsko	b.d.
6.	Komisariat Policji w Przedborzu	ul. Mostowa 22, 97-570 Przedbórz	b.d.
7.	Stowarzyszenie „Monar” dla Osób Bezdomnych w Woli Malowanej	Wola Malowana 22, 97-512 Kodrąb	1
8.	Schronisko dla Osób Bezdomnych „Markot” w Klizinie	Klizin 18, 97-512 Kodrąb	1
9.	Stowarzyszenie Centrum Pomocy „Panaceum”	ul. Sucharskiego 87a, 97-500 Radomsko	2
10.	Dom Pomocy Społecznej „Family”	Taras 46A, 97-570 Przedbórz	3
11.	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych w Raciborowicach	Raciborowice 66, 97-310 Raciborowice	1
12.	Dom Pomocy Społecznej Poraj	ul. Jasna 6, 42-360 Poraj	1
13.	Dom Pomocy Społecznej Radziechowice	Radziechowice I 2, 97-561 Ładzice	1
14.	Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „Family”	Taras 46A, 97-570 Przedbórz	4
15.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przedborzu	Częstochowska 25, 97-570 Przedbórz	6
16.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	ul. Piastowska 12, 97-500 Radomsko	b.d.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomsku w roku szkolnym 2019/2020 obejmowała wsparciem dzieci i młodzież z terenu gminy Masłowice w następującej formie:

- diagnoza psychologiczno-pedagogiczna – 11 dzieci, w tym:
  - objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły – 8 dzieci;
  - dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych ucznia – 2 dzieci;
  - inne opinie o przebadanym – 1 dziecko;
- wydanie orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania z uwagi na stan zdrowia – 2 dzieci;
- porady i konsultacje psychologiczne w sprawach emocjonalnych i wychowawczych – 6 rodziców z dziećmi;
- terapia psychologiczna – 3 dzieci;
- terapia logopedyczna – 4 dzieci;

- terapia pedagogiczna – 2 dzieci;
- zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – 1 dziecko.

Ponadto, specjaliści Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przeprowadzili na terenie przedszkola cykl zajęć rozwijających myślenie matematyczne oraz prelekcję dla rodziców: „Rodzicu, chcę być samodzielny”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje zadania m.in. w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące tej formy działalności PCPR-u.

Tabela 40. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	1	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	9	2	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	15	14	10
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	2	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	5	5	4
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	0	1	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.

13. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Masłowice w latach 2017-2019 ulegała zmianom, bowiem wahała się liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które w latach 2017-2019 stanowiły większość ogółu osób pozostających bez pracy, utrzymywała się na jednakowym poziomie. Analogicznie wahał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 41. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	2 549	2 507	2 471
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	160	144	145
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	97	97	97
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	6,28%	5,74%	5,87%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie radomszczańskim, województwie łódzkim i w kraju.

Tabela 42. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie radomszczańskim	7,1%	6,0%	5,1%
stopa bezrobocia w województwie łódzkim	6,8%	6,1%	5,4%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku i Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2017 r. powiat radomszczański charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa łódzkiego, jak i w stosunku do kraju, stopą bezrobocia, w 2018 r. skala bezrobocia w powiecie była wyższa niż w kraju i niższa niż w województwie łódzkim, natomiast w ostatnim roku analizy stopa bezrobocia w powiecie radomszczańskim była niższa niż stopa bezrobocia w kraju, jak również w województwie łódzkim. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dane szczegółowe dotyczące bezrobocia w gminie Masłowice w latach 2017-2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 43. Bezrobotni w gminie w latach 2017-2019 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy, statusu oraz przyczyn zwolnienia

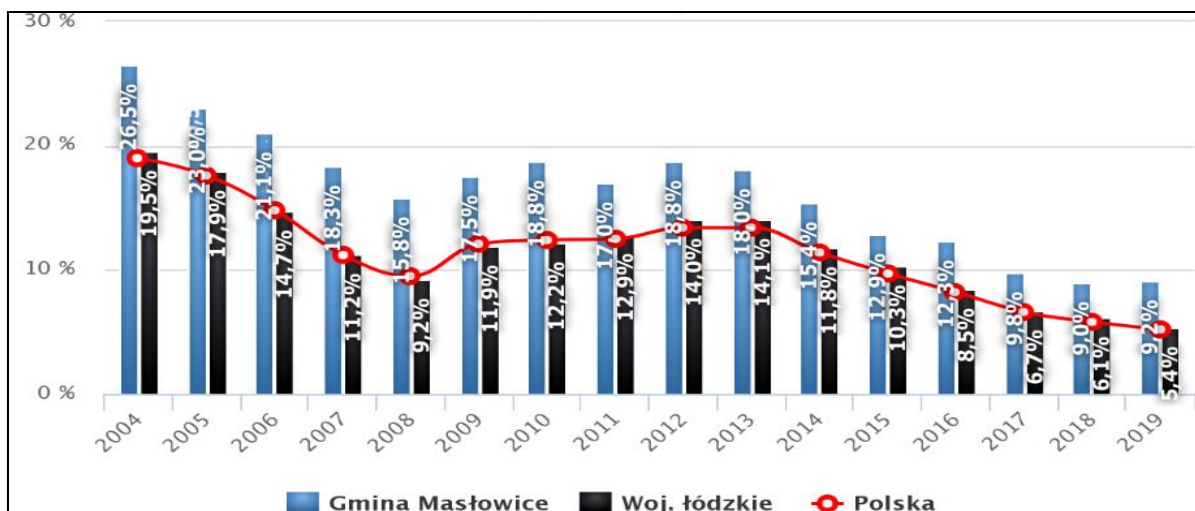
zakres danych	liczba bezrobotnych ogółem		
	2017	2018	2019
bezrobotni w wieku 18-44 lata	107	97	100
bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy	98	77	88
bezrobotni z prawem do zasiłku	18	14	18
bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	10	5	9

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Na koniec 2019 r. wśród osób bezrobotnych w gminie było 100 osób w wieku od 18 do 44 lat, 88 osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, 18 osób z prawem do zasiłku oraz 9 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

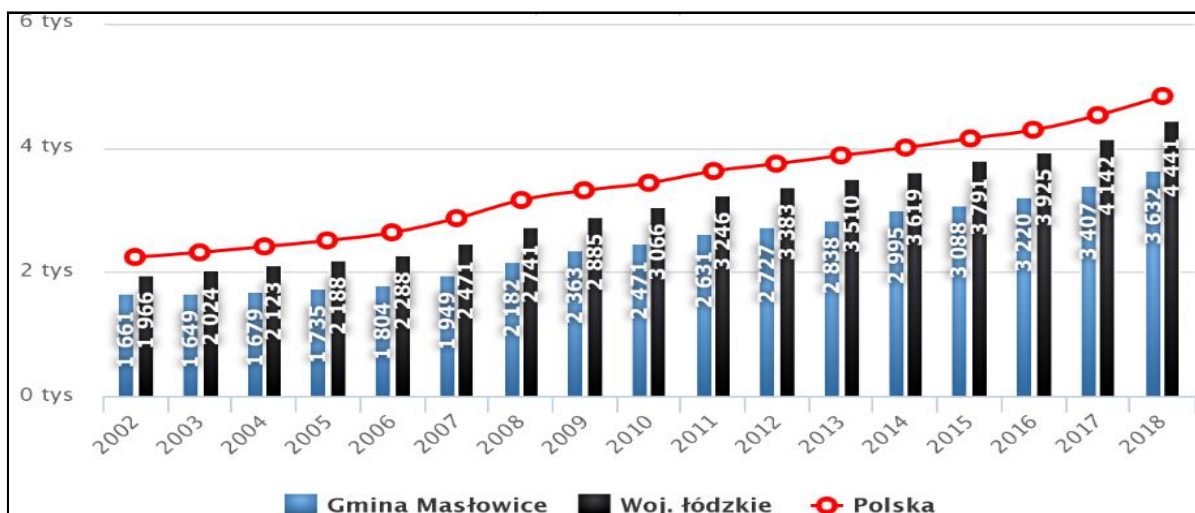
Dane na temat szacunkowej stopy bezrobocia rejestrowanego, przeciętnego wynagrodzenia brutto oraz liczby pracujących według płci w gminie Masłowice ilustrują wykresy zamieszczone poniżej.

Wykres 9. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie w latach 2004-2018.

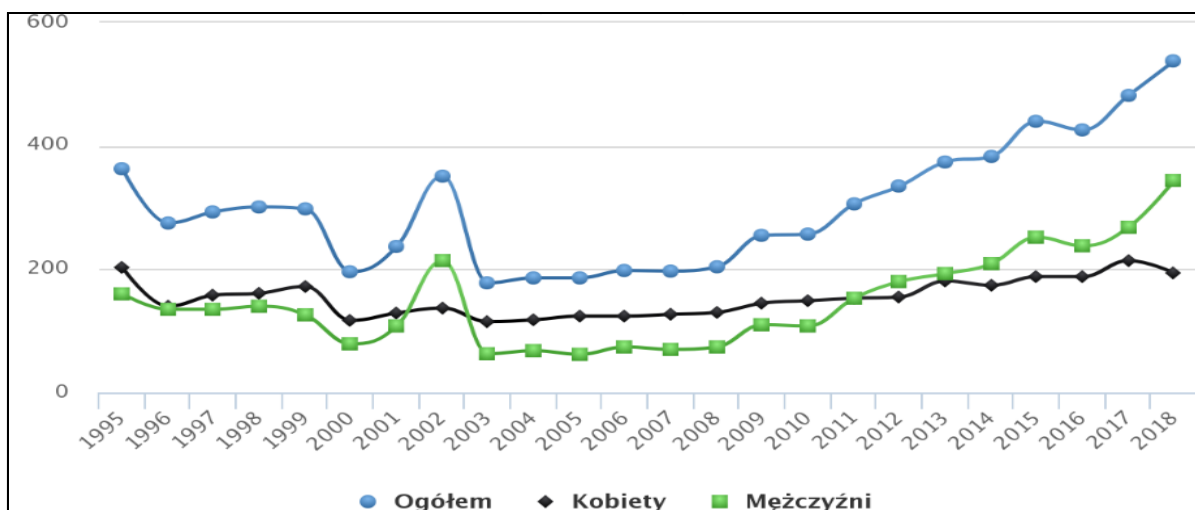
Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 10. Przeciętne wynagrodzenie brutto w gminie w latach 2002-2018.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 11. Liczba pracujących według płci w gminie w latach 1995-2018.

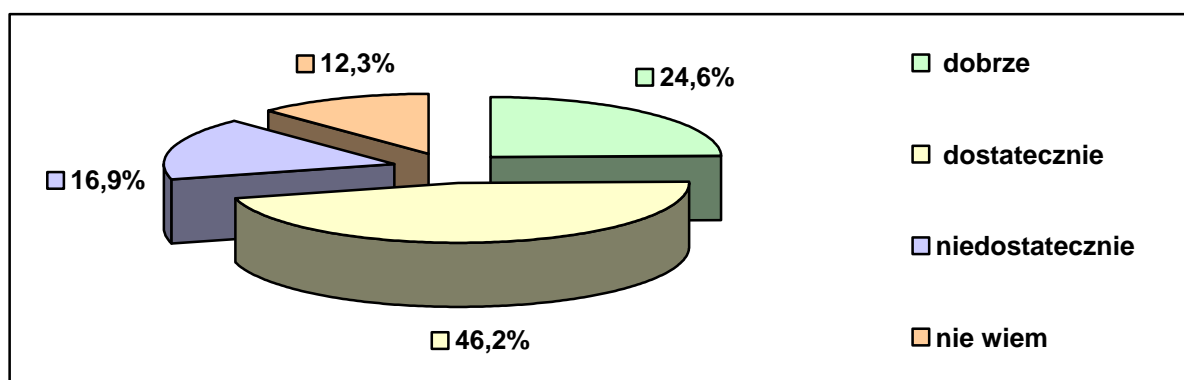

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W gminie Masłowice bezrobocie było drugim, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał wahaniom, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu zostały uznane za dostateczne przez 46,2% badanych, a kolejne 24,6% ankietowanych przyznało, że są dobre. Jednocześnie 16,9% pytanych stwierdziło, że są one niedostateczne. Ponad 12% respondentów nie potrafiło tych działań ocenić.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań

determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych.

Liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Masłowice z powodu bezdomności ograniczała się w latach 2017-2019 do kilku przypadków, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 44. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	4	2	2
liczba osób w rodzinach	4	2	2

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Warto dodać, że na mocy porozumienia zawartego między Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Masłowicach i schroniskami dla osób bezdomnych w Radomsku, Klizinie i Woli Malowanej mieszkańcy gminy znajdujący się w sytuacji kryzysowej mają zapewnione 6 miejsc w tych placówkach.

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Masłowice.

Tabela 45. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017	2018	2019
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	49 766	52 711	62 204

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Masłowice systematycznie rosła (z 49 766 zł w 2017 r. do 62 204 zł w 2019 r.). Zwiększała się także w tym okresie wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 46. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	30 361,00	36 503,00	47 523,00
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	0	0	0
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	560,00	500,00	851,54
razem	30 921,00	37 003,00	48 374,54

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Masłowicach przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 47. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	7	7	6

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach.

Tabela 48. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	8	7	6
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	3	4

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach.

W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu z roku na rok malała i wyniosła odpowiednio: 8, 7 i 6 osób. Komisja występowała także z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego, w 2017 r. złożono 4 takie wnioski, w 2018 r. 3 i w 2019 r. – ponownie 4 wnioski.

Tabela 49. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	5	4	2
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

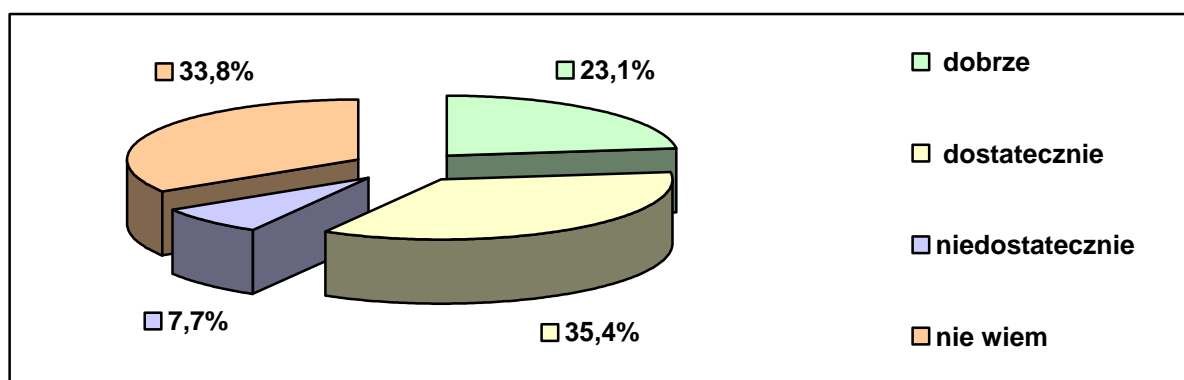
Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Masłowicach.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z 5 osobami dotkniętymi tym

problemem w 2017 r., z 4 osobami w 2018 r. i 2 osobami w 2019 r. W analizowanym okresie GKRPA nie złożyła zawiadomienia do prokuratury o przestępstwie przeciwko żadnemu ze sprawców przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzane są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

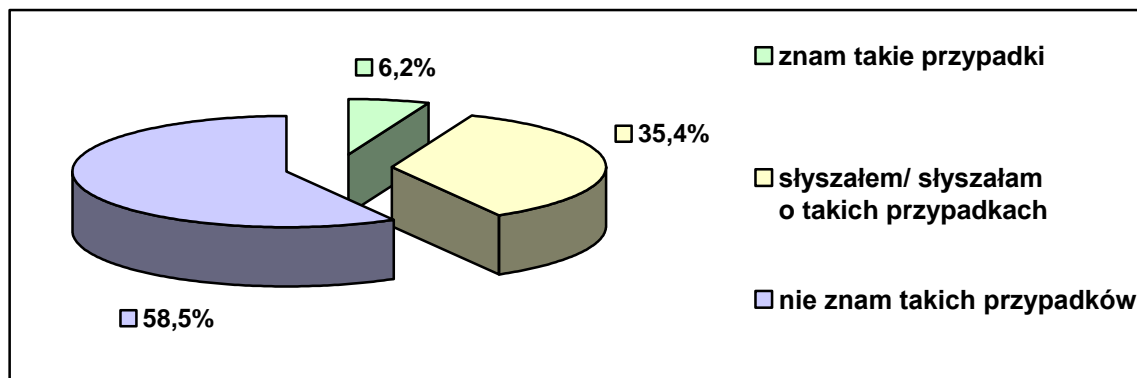

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Działania przeciwdziałające uzależnieniom pozytywnie oceniło 58,5% badanych. Jednocześnie 7,7% ankietowanych wyraziło odmienną opinię. Wysoki odsetek (33,8%) respondentów nie przedstawił zdania w tej sprawie.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

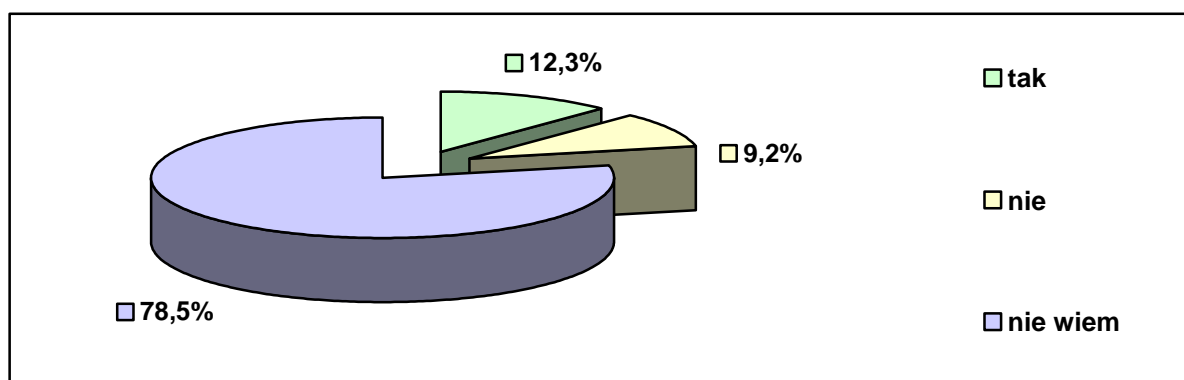
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 41,6% respondentów twierdzi, iż zna lub słyszało o przypadkach stosowania

przemocy w rodzinie. Jednocześnie 58,5% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 12,3% badanych odpowiedziało twierdząco. Według 9,2% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (78,5%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 15. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli GOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia,

GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Masłowicach prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 50. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	9	9	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	13	10	6
liczba spotkań grup roboczych	–	–	–
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	13	3	4
w tym sporządzone przez Policję	11	3	4
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	2	0	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	11	2	4
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	4	2	1
liczba spraw sądowych	2	1	2
zakończonych wyrokiem	2	-	2
zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	1	1	2

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Masłowicach.

Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2017-2019 wsparcia z powodu alkoholizmu i narkomanii nie udzielano, natomiast pomoc ze względu na przemoc w rodzinie była niewielka i dotyczyła 1 rodziny (3 osoby w rodzinie) w 2018 r.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, jak również Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów („Dopalaczom powiedz Stop”), warsztatów integracyjnych („Wolny od nałogów”), spotkań ze specjalistami, spektakli i pogadanek oraz akcji społecznych i charytatywnych (w ramach akcji mikołajkowej sfinansowano 74 paczki dla uczniów szkół gminnych), a także imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Dofinansowano wycieczki profilaktyczne do

Zakopanego dla 46 uczniów klas IV-VIII oraz do Warszawy dla 53 uczniów klas II-III, zakupiono także materiały edukacyjno-informacyjne.

16. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w Publicznej Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Strzelcach Małych (liczba uczniów: 360, liczba nauczycieli: 36).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiety wynika, iż placówka zatrudnia pedagoga i logopedę, zapewnia także opiekę pielęgniarską. Uczniowie szkoły korzystają z sali gimnastycznej i boiska sportowego, mają także zapewniony dostęp do Internetu. Szkoła prowadzi dożywianie uczniów, bezpłatne posiłki spożywało w sumie 63 dzieci. Placówka zapewnia opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz organizuje nauczanie indywidualne. W szkole nie funkcjonują klasy integracyjne. Placówka oświatowa oferuje zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne, a także zajęcia rewalidacyjne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkole

Szkoła ma w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich różniczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, informatyczne, artystyczne (plastyczne, teatralne, taneczne), sportowe (SKS) oraz zajęcia ogólnorozwojowe z elementami piłki nożnej.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

W badaniu stwierdzano występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiety informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 51. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk
	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	1
sięganie po alkohol	–
sięganie po narkotyki	–
niszczenie mienia szkolnego	–
kradzieże na terenie szkoły	–
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	–
udział w grupach negatywnych	–
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	–
autoagresja	–
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	–
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	–

Dane z badania ankietowego.

Tabela 52. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	–
zaniedbanie	–
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	–
przemoc w rodzinie	–
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono 1 przypadek palenia papierosów, nie stwierdzono natomiast przypadków dysfunkcji i patologii występujących w środowisku rodzinnym uczniów. Przedstawiciel badanej placówki nie zauważył w ciągu ostatnich trzech lat wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów oraz dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów.

Współpraca szkoły z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez uczestnika badania.

Współpraca placówki z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawiciela szkoły zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoła najczęściej współpracuje, uczestnik badania zaliczył: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,

Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policję, Sąd Rejonowy, Gminną Bibliotekę Publiczną i OSP.

Pomoc, jaką szkoła oferuje dzieciom z rodzin ubogich, polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów.

Pomoc, jaką szkoła oferuje dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie, przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z indywidualnych porad i konsultacji, wsparcia pedagoga szkolnego oraz wychowawców.

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Masłowice wynika, że w latach 2017-2019 liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rosła, systematycznie zwiększał się także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 53. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkańców gminy ogółem	4 178	4 191	4 180
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	897	920	932
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	21,5%	22,0%	22,3%

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Masłowicach w 2019 r. udzielił pomocy 12 osobom w wieku powyżej 66 lat, co przełożyło się na 5% ogółu odbiorców pomocy społecznej w gminie. W ramach swojej działalności GOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 54. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	33	29	25
liczba osób łącznie w rodzinach	33	34	30

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

W ramach wspierania osób starszych, które ukończyły 70. rok życia gmina realizuje program „Wspieraj seniora”.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, problemy komunikacyjne oraz brak opieki i pomocy ze strony rodziny, a także bezradność i niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa. Zwrócono także uwagę na brak domu opieki, miejsc spotkań oraz oferty kulturalno-rekreacyjnej skierowanej do seniorów, zanik więzi społecznych, marginalizację i wykluczenie społeczne, a także lekceważenie osób starszych okazywane przez młodzież.

Większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 3% badanych. Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, a uzyskane opinie można byłoby wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach wynika, że w latach 2017-2019 niepełnosprawność była trzecim pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2017-2019.

Tabela 55. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	44	46	48
liczba osób łącznie w rodzinach	115	95	94

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Masłowicach.

Należy dodać, że w 2019 r. GOPS przyznał 222 świadczenia w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców gminy Masłowice. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 56. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności	6	6	5
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	104	113	133
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	50	44	47
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	49	53	83
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	5	16	3

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomsku.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Masłowice mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 57. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	0	0	2
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	21	6	13
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	1	2	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.

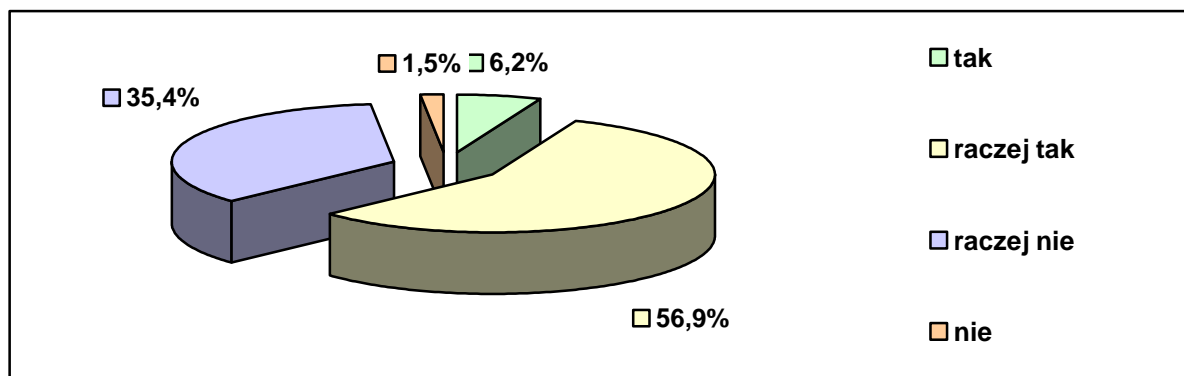
Warto dodać, że w ramach zwiększenia dostępności kształcenia dzieci niepełnosprawnych, 7 uczniów z terenu gminy posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, dowożono na zajęcia do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Radomsku, transportem zorganizowanym przez Urząd Gminy Masłowice.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano najczęściej niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, bariery architektoniczne, utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych, brak odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych oraz brak ofert pracy i problemy finansowe, a także niedostateczne zainteresowanie i pomoc. Wskazywano także na samotność, izolację i wykluczenie społeczne, brak oferty rozwoju osobistego oraz dyskryminację.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość (63,1%) mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 36,9% badanych nie podziela tej opinii.

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2019 r. na terenie gminy Masłowice funkcjonowało 18 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 58. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka prowadzonych działań
1	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Masłowice, Wola Przerębska 31, 97-515 Masłowice	– wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na wsi i aktywne działania na rzecz środowisk wiejskich
2	Stowarzyszenie „Działajmy Razem”, Chełmo 51, 97-515 Masłowice	
3	Stowarzyszenie „Rozśpiewane Kraszewianki”, Kraszewice 113, 97-515 Masłowice	– działalność edukacyjna, kulturalna i charytatywna na rzecz rozwoju, aktywizacji i integracji mieszkańców
4	Ochotnicza Straż Pożarna w Kraszewicach, Kraszewice 55, 97-515 Masłowice	– prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami; – udział w akcjach ratowniczych, przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych
5	Ochotnicza Straż Pożarna w Korytnie, Korytno, 97-515 Masłowice	
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Chełmie, Chełmo 51, 97-515 Masłowice	
7	Ochotnicza Straż Pożarna w Masłowicach, Masłowice 1, 97-515 Masłowice	
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Strzelcach Małych,	

	Strzelce Małe 43, 97-515 Masłowice	klęsk i zdarzeń;
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Przerębskiej, Wola Przerębska 20, 97-515 Masłowice	– informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi;
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Granicach, Granice 71, 97-515 Masłowice	– działanie na rzecz ochrony środowiska;
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Kalinkach, Kalinki 33, 97-515 Masłowice	– czynne włączanie się w organizację imprez kulturalnych i sportowych
1	Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna z siedzibą w Bartodziejach, Bartodzieje 12, 97-515 Masłowice	– wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na wsi i aktywne działania na rzecz środowisk wiejskich;
1	Koło Gospodyń Wiejskich w Koconi, Koconia 33, 97-515 Masłowice	– działania na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich;
1	Koło Gospodyń Wiejskich w Ochotniku, Ochotnik 99, 97-515 Masłowice	– wspieranie rozwoju terenów wiejskich;
1	Koło Gospodyń Wiejskich w Bartodziejach, Bartodzieje 12, 97-515 Masłowice	– kultywowanie i promowanie tradycji ludowych, udział w organizowanych imprezach promujących regionalną kulturę
1	Koło Gospodyń Wiejskich „Sprytnie Babki” Kraszewice 112, 97-515 Masłowice	
1	Koło Gospodyń Wiejskich w Korytnie, Korytno 52, 97-515 Masłowice	
1	Koło Gospodyń Wiejskich „Magnolie” Wola Przerębska 20, 97-515 Masłowice	

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

W 2019 r. w gminie Masłowice funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 59. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Chrystusa Króla w Strzelcach Małych	Strzelce Małe 35, 97-515 Masłowice
2.	Parafia pw. św. Mikołaja w Chełmie	Chełmo 70, 97-515 Masłowice
3.	Parafia pw. św. Rozalii z Palermo w Przerębie	Przerąb 21, 97-515 Masłowice

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Parafie z gminy Masłowice wchodzą w skład dekanatu kodrąbskiego archidiecezji częstochowskiej.

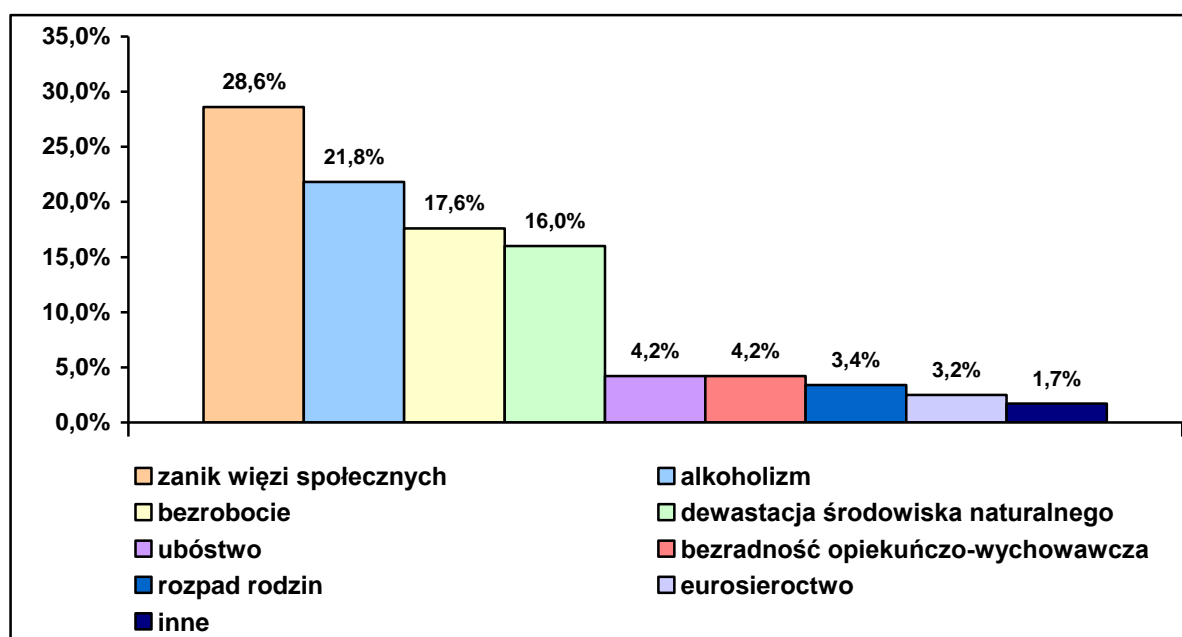
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Respondentów poproszono również o ocenę komunikacji z władzami samorządowymi i ocenę poziomu zadowolenia z faktu zamieszkiwania na terenie gminy.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali zanik więzi społecznych i alkoholizm. W dalszej kolejności wymieniali bezrobocie i dewastację środowiska naturalnego, a także ubóstwo, bezradność opiekuńczo-wychowawczą, rozpad rodzin oraz eurosieroctwo. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 17. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

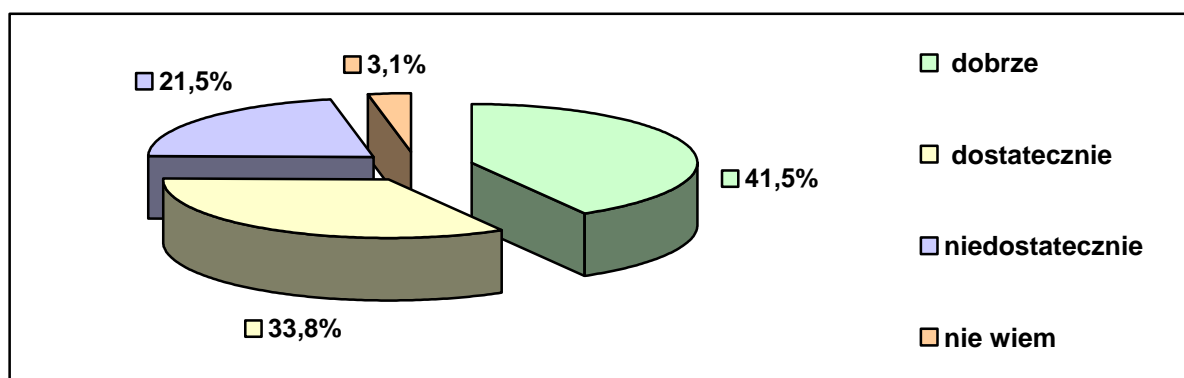
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych (pikników rodzinnych, festynów, koncertów), warsztatów artystycznych dla różnych grup wiekowych oraz wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, uruchomienia Gminnego Domu Kultury i Ośrodka Sportu oraz tworzenie świetlic wiejskich, stowarzyszeń i kolejnych kół gospodyń wiejskich.

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej organizowanie częstszych spotkań władz gminy z mieszkańcami, budowę mieszkań komunalnych i socjalnych, organizowanie bezpłatnych kursów i szkoleń, tworzenie nowych miejsc pracy na lokalnym rynku,

wydłużenie czasu pracy przedszkola, a także zwiększenie pomocy finansowej i doradczej dla organizacji pozarządowych.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

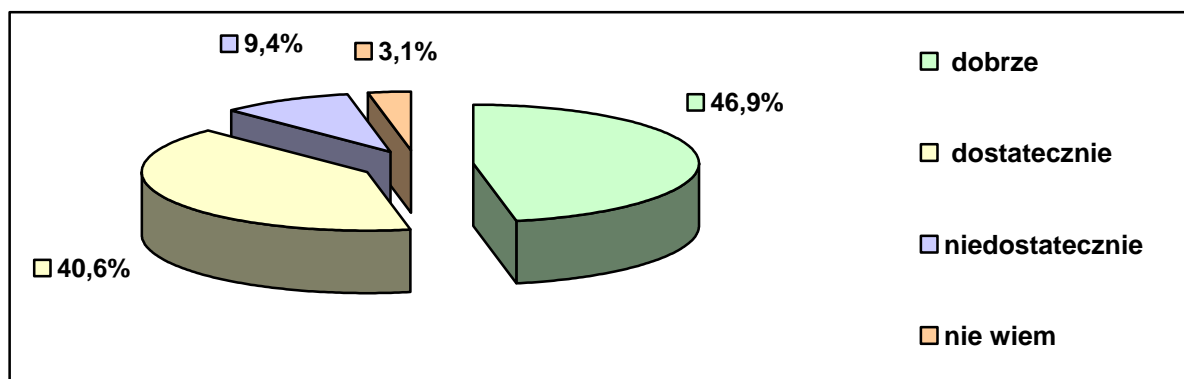

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość mieszkańców gminy pozytywnie oceniła komunikację z władzami samorządowymi. Zdaniem 41,5% respondentów jest ona dobra, z kolei 33,8% ankietowanych przyznało, że jest ona dostateczna. Jednak 21,5% badanych uznało ją za niedostateczną. Opinii w tej kwestii nie przedstawiło 3,1% pytanym.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 19. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Masłowice jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia

z bycia mieszkańcem gminy zdecydowana większość (87,5%) respondentów wyraziła opinię pozytywną. Przeciwnego zdania było 9,4% ankietowanych. Trudności z odpowiedzią na to pytanie miało 3,1% badanych.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2017-2019 w gminie Masłowice struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale nieco więcej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 60. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba ludności gminy ogółem	4 178	4 191	4 180
liczba kobiet	2 117	2 124	2 127
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	50,67%	50,68%	50,89%

Dane Urzędu Gminy Masłowice.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku w latach 2017-2019 kobiety stanowiły zdecydowaną większość ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 61. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem	160	144	145
liczba bezrobotnych kobiet	97	97	97
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	60,63%	67,36%	66,90%

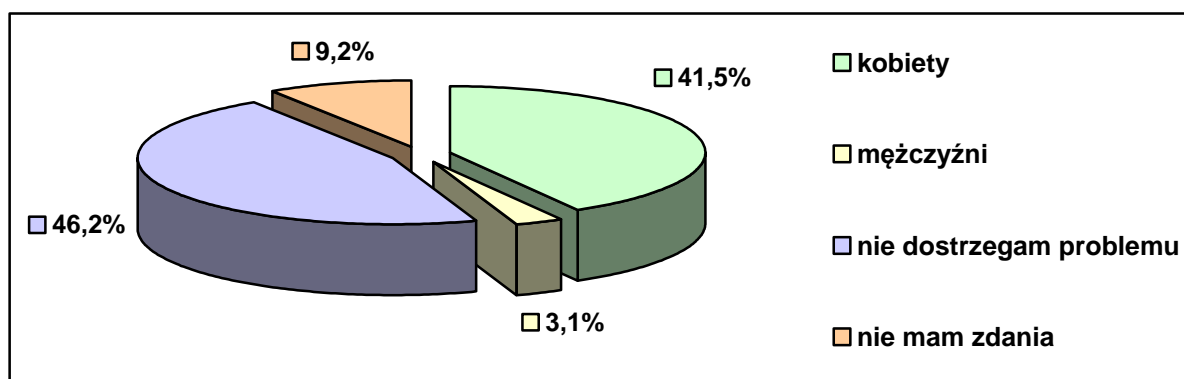
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku.

Analiza struktury bezrobocia w gminie wykazała, że kobiety zdecydowanie przeważały wśród ogółu osób pozostających bez pracy. Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Masłowice przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 65 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Respondentów zapytano, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 20. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

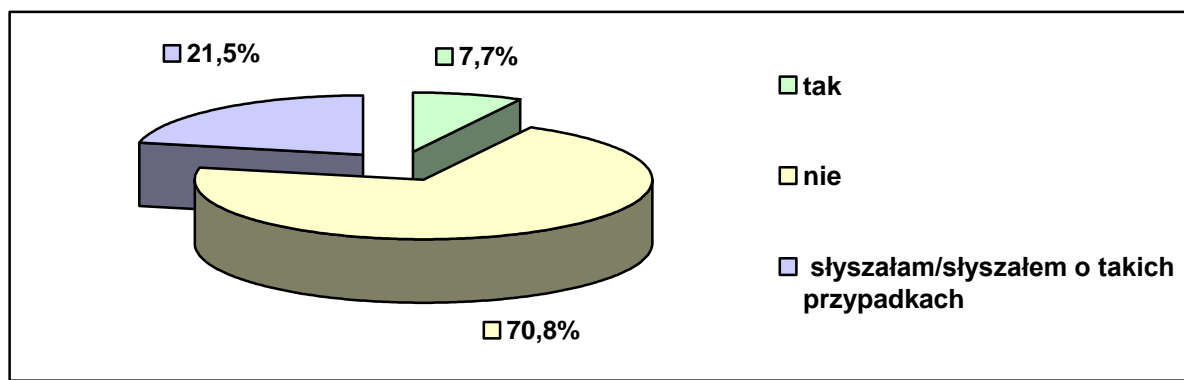

Dane z badania ankietowego.

Problemu zawartego w pytaniu nie dostrzega 46,2% respondentów. Zdaniem 41,5% ankietowanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Niewiele ponad 3% uczestników badania odpowiedziało, że są to mężczyźni. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 9,2% pytanych.

Zdecydowana większość (70,8%) spośród pytanych mieszkańców odpowiedziała, że nie spotkała się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 21,5% badanych stwierdziło, iż słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a 7,7% ankietowanych przyznało, że takie przypadki zna. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

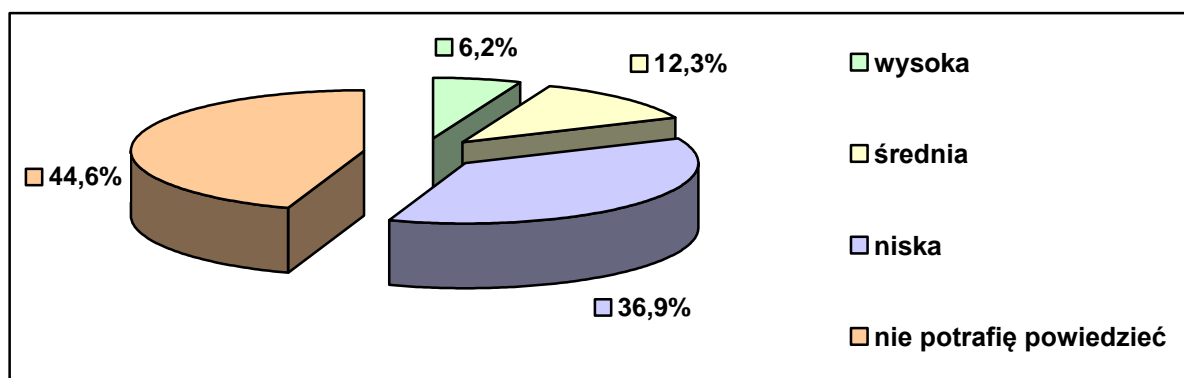
Wykres 21. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w gminie. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 22. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

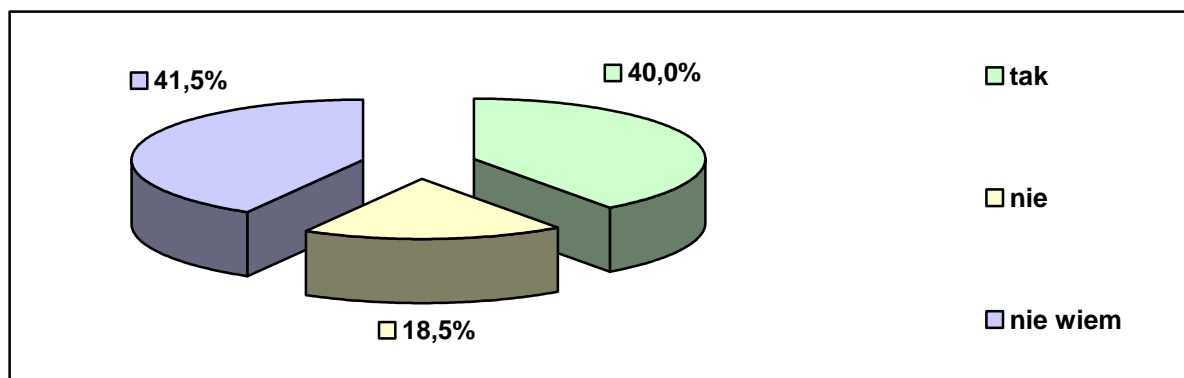

Dane z badania ankietowego

Według 36,9% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest niska, kolejne 12,3% respondentów przyznało, że jest ona średnia, zaś zdaniem 6,2% pytanym jest ona wysoka. Znaczny odsetek (44,6%) ankietowanych nie wyraził opinii w tej kwestii.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 23. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Potrzebę prowadzenia takich działań potwierdziło 40% badanych. Jednocześnie 18,5% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne. Tak sformułowanej kwestii nie potrafiło rozstrzygnąć 41,5% respondentów.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (31,7%), płace (20%), awans zawodowy (16,7%) i życie rodzinne (10%) oraz udział we władzach samorządowych i ochronę zdrowia (po 6,7%), a także działalność społeczną (5%) i edukację (3,3%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, wyrównania płac na podobnych stanowiskach i szans zatrudnienia na rynku pracy oraz prowadzenia działań aktywizujących zawodowo kobiety i mężczyzn. Za równie ważne uznano tworzenie nowych miejsc pracy oraz wspieranie elastycznych form zatrudnienia i organizacji pracy.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a ponad 55% respondentów potrafiło ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek respondentów, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • pozyskiwanie środków finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • brak miejsc pracy dla kobiet i osób młodych • niepodejmowanie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • nieinicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • brak placówek zapewniających schronienie osobom bezdomnym

<p>z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie • realizowanie Programu „Posiłek w szkole i w domu” dla osób wymagających takiej formy pomocy • prowadzenie dystrybucji artykułów spożywczych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • zwiększające się zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • efektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych • niewzrastająca liczba osób i rodzin ubogich • niezwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością • funkcjonowanie na terenie gminy firmy „Agro-Masz” produkującej maszyny rolnicze, która zatrudnia pracowników z terenu gminy Masłowice oraz gmin ościennych 	<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnący poziom bezrobocia wśród kobiet • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • niezwiększająca się liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych • niewystarczające zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych • brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie) • emigracja osób młodych do większych ośrodków miejskich i za granicę w poszukiwaniu dobrej pracy • niedostateczne zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE),

realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz diagnozowanie problemu bezdomności w gminie.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: stale rosnący poziom bezrobocia wśród kobiet, brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, niezwiększającą się liczbę ofert pracy dla osób bezrobotnych, niewystarczające zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych, brak środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie, emigrację osób młodych do większych ośrodków miejskich i za granicę w poszukiwaniu dobrej pracy, a także niedostateczne zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • zapewnianie dzieciom wymagającym kształcenia specjalnego terapii psychologicznej, integracji sensorycznej oraz rehabilitacji w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Radomsku • dowóz dzieci z gminy na zajęcia w SOSW w Radomsku • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak świetlic wiejskich we wszystkich wsiach gminnych • ograniczona liczba miejsc w przedszkolu • niedostosowany do potrzeb mieszkańców czas pracy przedszkola (godziny otwarcia niesprzyjające osobom pracującym, w okresie wakacji i ferii placówka nie pracuje) • brak profesjonalnych boisk sportowych w każdej wsi

<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie • wsparcie placówek pomocowych dla osób dotkniętych przemocą na mocy podpisanego przez gminę porozumienia • dostęp mieszkańców gminy do bezpłatnych konsultacji prawnych i psychologicznych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niezwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • niewzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie • zapewnienie dowozu uczniów do szkół i przedszkola • dożywianie dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty • bardzo dobrze rozwinięta baza dydaktyczna w szkole w Strzelcach Małych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak opieki żłobkowej • niezadowalająca oferta opieki przedszkolnej (zbyt mało miejsc w przedszkolu gminnym) • brak zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży • ograniczony wymiar zajęć rewalidacyjnych dla uczniów wymagających wsparcia zalecanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną • brak miejsc umożliwiających spotkania i integrację dzieci i młodzieży • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i zapotrzebowania na opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, zapewnianie dzieciom wymagającym kształcenia specjalnego terapii psychologicznej, integracji sensorycznej oraz rehabilitacji w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Radomsku, dowóz dzieci z gminy na zajęcia w SOSW w Radomsku, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi

przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy, inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie oraz wsparcie placówek pomocowych dla osób dotkniętych przemocą na mocy podpisanego przez gminę porozumienia, a także dostęp mieszkańców gminy do bezpłatnych konsultacji prawnych i psychologicznych.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, brak opieki żłobkowej, niezadowalająca oferta opieki przedszkolnej (zbyt mało miejsc w przedszkolu gminnym), brak zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, ograniczony wymiar zajęć rewalidacyjnych dla uczniów wymagających wsparcia zalecanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, brak miejsc umożliwiających spotkania i integrację dzieci i młodzieży oraz niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • działanie na terenie gminy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • możliwość korzystania przez osoby uzależnione z terapii w Poradni Leczenia Uzależnień w Radomsku • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno- 	<ul style="list-style-type: none"> • brak lekarzy specjalistów • niski poziom inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze (brak chodników)

<p>edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • niezwiązująca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niezwiązująca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • organizowanie przez placówki systemu oświaty spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień • możliwość korzystania z pomocy pedagoga szkolnego • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • łatwy dostęp do używek i dopalaczy (Internet)

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, możliwość korzystania przez osoby uzależnione z terapii w Poradni Leczenia Uzależnień w Radomsku, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, podejmowanie przez

samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo zdecydowanej przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane słabe strony i zagrożenia – m.in. brak lekarzy specjalistów, niski poziom inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze (brak chodników) oraz łatwy dostęp do używek i dopalaczy (Internet) – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • zapewnianie usług opiekuńczych osobom chorym, niepełnosprawnym i starszym • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • realizowanie zadań w ramach programu „Wspieraj seniora” 	<ul style="list-style-type: none"> • brak na terenie gminy form wsparcia osób starszych, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu • niezapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej • brak placówek wsparcia dziennego dla osób starszych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość uczestnictwa osób starszych w działaniach stowarzyszeń funkcjonujących na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • brak dostępu osób starszych do takich form wsparcia, jak kluby seniora • niewystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych • brak komunikacji publicznej na terenie gminy

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, zapewnianie usług opiekuńczych osobom chorym, niepełnosprawnym i starszym, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi oraz realizowanie zadań w ramach programu „Wspieraj seniora”. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin, brak dostępu osób starszych do takich form wsparcia, jak kluby seniora, niewystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych, a także brak komunikacji publicznej na terenie gminy.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> • niezapewnianie na terenie gminy zajęć integracji sensorycznej oraz terapii psychologicznej • brak środowiskowego domu samopomocy na terenie gminy

<ul style="list-style-type: none"> • zapewnianie dzieciom niepełnosprawnym dojazdu do placówek szkolnych i przedszkolnych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • zamontowanie w ośrodku zdrowia windy dla osób niepełnosprawnych • dysponowanie ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy • zatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych • stale rosnąca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych • stale rosnąca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych • istniejące bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej (GOPS, Urząd Gminy, szkoły, bank)

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych, prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością oraz zapewnianie dzieciom niepełnosprawnym dojazdu do placówek szkolnych i przedszkolnych.

Nie należy jednak tracić z oczu zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich m.in.: zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych, stale rosnąca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, stale rosnąca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych czy istniejące bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej (GOPS, Urząd Gminy, szkoły, bank).

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • kadra pomocy społecznej posiadająca wyższe wykształcenie kierunkowe • współpraca pracowników GOPS-u z innymi instytucjami mająca na celu poprawę funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia • świadczenie pracy socjalnej, poradnictwa oraz pomoc w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z dziećmi 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • brak wolontariatu na terenie gminy • nieprowadzenie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niewystarczające zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną • brak osób zainteresowanych świadczeniem wolontariatu

<ul style="list-style-type: none"> • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • większe zainteresowanie uczestnictwem w organizacjach pozarządowych (w ostatnim czasie na terenie gminy powstało wiele kół gospodyń wiejskich) 	
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej oraz współpraca pracowników GOPS-u z innymi instytucjami mająca na celu poprawę funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia, a także świadczenie pracy socjalnej, poradnictwa oraz pomoc w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepodejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, nieprowadzenie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu, stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej czy niewystarczające zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

MOCNE STRONY W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ

- czyste powietrze na terenie gminy

SŁABE STRONY W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ

- brak komunikacji publicznej na terenie gminy
- brak klubów sportowych na terenie gminy

- brak ośrodka kultury
- brak kanalizacji
- brak ośrodków rekreacji, bazy noclegowej i gospodarstw agroturystycznych
- brak zakładów usługowych typu szewc, zegarmistrz, kosmetyczka
- brak tzw. punktów małej gastronomii
- zbyt niskie pozyskiwanie środków unijnych
- brak ścieżek rowerowych
- zbyt wysoka opłata za wywóz śmieci

ZAGROŻENIA W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ

- trudności komunikacyjne na terenie gminy
- niski poziom zdrowego stylu życia
- brak atrakcji turystycznych na terenie gminy
- wyrzucanie śmieci w miejscach niedozwolonych

III. PROGRAMOWANIE

Diagnoza problemów społecznych, oparta na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń

polityki społecznej Gminy Masłowice na lata 2021-2026 w formie misji, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Działania zostały wyznaczone z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom**
4. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
5. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
6. **Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
7. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom miasta**
8. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie, które destabilizują życie mieszkańców. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana misja, która brzmi:

**Gmina Masłowice dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców,
realizuje idee społeczeństwa obywatelskiego,
przeciwdziała wykluczeniu społecznemu
i promuje aktywizację społeczną.**

Wytyczone cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026 zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w gminie sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wsparcie mieszkańców zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami i instytucjami. 2. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 3. Podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 4. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem. 6. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem. 	działania ciągłe
2. Aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym 	działania ciągłe

<p>bezrobocia.</p>	<p>i stażach.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 5. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. 6. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 7. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 8. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 	<p>w zależności od potrzeb</p>
<p>3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. 	<p>działania ciągłe</p>

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	2 048 308,80	3 005 000	UG/GOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%	0	3	UG/GOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	osoba	239	210	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	6	4	GOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	121	105	GOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	2	1	GOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu	%	10,22	9,1	GOPS	raz w roku

pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy					
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	91	85	GOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	10	10	GOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	145	120	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	97	85	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	5,87	4,9	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

**CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN,
WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY,
PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE**

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Wzmacnianie potencjału rodzin.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 5. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 6. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 7. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 8. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>9. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła.</p> <p>10. Promowanie prawidłowego modelu rodziny.</p>	
<p>2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<p>1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie.</p> <p>2. Rozwijanie współpracy ze szkołą w celu lepszego rozpoznania i zabezpieczenia potrzeb dzieci, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny.</p> <p>3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog.</p> <p>4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.</p> <p>5. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych.</p> <p>6. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.</p> <p>7. Wzmacnianie instytucjonalne działalności w sferze kultury, sportu i rekreacji.</p>	<p>działania ciągle</p>

3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie i wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. 2. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 6. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 7. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 9. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.	działania ciągłe
--	--	------------------

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	163	150	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	4	3	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną,	rodzina	45	42	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	6	5	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	4	3	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	840	820	GOPS	raz w roku

liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	26	24	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	88	93	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wspieranie idei starzenia się w zdrowiu i możliwości prowadzenia	1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym.	działania ciągłe

<p>aktywności społecznej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Kontynuowanie działalności Klubu Seniora – placówki wsparcia na terenie gminy. 9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 	
<p>2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach.</p> <p>7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.</p>	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	932	965	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	22,3	23,8	UG	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	12	16	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	48	55	GOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	25	30	GOPS	raz w roku
liczba osób z gminy	osoba	8	10	GOPS	raz w roku

przebywających w DPS					
----------------------	--	--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu. 3. Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i realizowanie programów prozdrowotnych. 	działania ciągłe

<p>stylu życia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży. 5. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 6. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 7. Rozwijanie indywidualnych umiejętności mieszkańców służących zdrowiu. 8. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 9. Dbłość o środowisko fizyczne oraz społeczne życia mieszkańców gminy. 	
<p>2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu. 	<p>działania ciągłe</p>
<p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym.</p> <p>4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków.</p> <p>5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.</p>	
--	---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	7	10	UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	1	3	UG, jednostki sportowo-rekreacyjne, NGO-s,	raz w roku
badania profilaktyczne dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	77	80	UG, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa popełnione na terenie	przestępstwo	20	18	Policja	raz w roku

gminy					
liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących uzależnień w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	1/359	6/300 rocznie	placówki oświatowe, PPP	raz w roku
wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze	zł	1 545 580,72	6 000 000,00	UG	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, KGW, NGO-s, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy 	<p>działania ciągłe</p>
<p>2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>samorządowych z mieszkańcami.</p> <p>4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.</p>	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej	szkolenie	10	10	GOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie	organizacja	18	20	UG, NGO-s	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	działanie	6	8	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	31	31	UG, rady sołeckie	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych

	<ul style="list-style-type: none"> i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
<p>CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,

<p>CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
<p>CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli. Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu gminy, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet gminy; budżet państwa; środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026 ujęto poziom planowanych wydatków Gminy w latach 2021-2026 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 854 – edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie.

Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii. W tabeli poniżej prezentujemy szacunkowy poziom nakładów na realizację zadań strategii w poszczególnych latach.

Tabela 62. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026

szacunkowa wielkość wydatków (w zł) w poszczególnych latach					
2021	2022	2023	2024	2025	2026
8 242 115	8 500 000	8 850 000	9 200 000	9 350 000	9 500 000

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordinatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po dwóch latach wdrażania założeń strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2019 r.) i roku ostatniego badania (dynamika).

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026 jest bowiem dokumentem o charakterze otwartym, w związku z czym powinna dynamicznie reagować na pojawiające się wyzwania wynikające z nowych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Obok prowadzonego cyklicznie monitoringu procesu realizacji Strategii, w 2024 roku oraz w 2026 roku Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji. Celem ewaluacji, w odróżnieniu od monitoringu jest usprawnienie danego projektu. Ewaluacja musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami a ich efektami. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez

władze

lokalne.

6. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Masłowice;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
4. Program współpracy Gminy Masłowice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	73
---------------------------------------	----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	5
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019.....	20
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019.....	20
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019.....	20
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.....	22
Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	23
Tabela 8. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019	24
Tabela 9. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019.....	24
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019	25
Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	25
Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020 ...	26
Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	26
Tabela 14. Wykaz placówek przedszkolnych i oświatowych działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	26
Tabela 15. Placówki kultury w gminie w 2019 r.	27
Tabela 16. Wykaz placówek kultury w 2019 r.....	27
Tabela 17. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.....	29
Tabela 18. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej i aptek w gminie w 2019 r.	29
Tabela 19. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2019 r.....	29
Tabela 20. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2019 r.....	30
Tabela 21. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2019 r.	30
Tabela 22. Sport i rekreacja w 2019 r.	32
Tabela 23. Dozory prowadzone w gminie w latach 2017-2019.....	34
Tabela 24. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2017-2019.....	35
Tabela 25. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r... 36	
Tabela 26. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r. . 37	
Tabela 27. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019	38
Tabela 28. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019.....	38
Tabela 29. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	39
Tabela 30. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	39
Tabela 31. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	40
Tabela 32. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2017-2019	41
Tabela 33. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	43
Tabela 34. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019	43
Tabela 35. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	44
Tabela 36. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019.....	44
Tabela 37. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.....	44
Tabela 38. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	47
Tabela 40. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 r.	47
Tabela 40. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019.....	49
Tabela 41. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019	50
Tabela 42. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	50

Tabela 43. Bezrobotni w gminie w latach 2017-2019 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy, statusu oraz przyczyn zwolnienia.....	50
Tabela 44. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019.....	53
Tabela 45. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019.....	54
Tabela 46. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	54
Tabela 47. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019.....	54
Tabela 48. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	54
Tabela 49. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie.....	55
Tabela 50. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2017-2019.....	57
Tabela 51. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020.....	59
Tabela 52. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020.....	60
Tabela 53. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019.....	61
Tabela 54. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019.....	61
Tabela 55. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	62
Tabela 56. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	63
Tabela 57. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	63
Tabela 58. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.	65
Tabela 59. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy.....	66
Tabela 60. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019.....	69
Tabela 61. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019.....	69
Tabela 62. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Masłowice na lata 2021-2026.....	106

Wykresy

Wykres 1. Populacja gminy Masłowice w latach 1995-2019.....	21
Wykres 2. Piramida wieku mieszkańców gminy Masłowice w 2019 r.	21
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	28
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?.....	28
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?.....	31
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?.....	33
Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	36
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?.....	41
Wykres 10. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie w latach 2004-2018.	51
Wykres 11. Przeciętne wynagrodzenie brutto w gminie w latach 2002-2018.....	51
Wykres 12. Liczba pracujących według płci w gminie w latach 1995-2018.....	52
Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?.....	52
Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?.....	55
Wykres 14. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?.....	56
Wykres 15. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?.....	56

Wykres 16. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	64
Wykres 17. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?	67
Wykres 18. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	68
Wykres 19. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?..	68
Wykres 20. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	70
Wykres 21. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	70
Wykres 22. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?	71
Wykres 23. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	71